

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBINU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2010. GADA 6. JŪLIJS

● Nr. 50 (8033)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Pēterdiena
Pilišķu pilskalnā

4. lappusē

Aglonas novadam
būs sava
ģerbonis

5. lappusē

«Novadnieka»
ceļojums

8. lappusē

Preiļu slimnīcas telpās darbu uzsācis novada pansionāts

● Kopš vakardienas Preiļu slimnīcas terapijas nodalas pirmajā stāvā darbu uzsācis Preiļu novada pansionāts. Uz to no Aglonas novada sociālās aprūpes iestādes pārcēlušies 14 Preiļu novada vecie ļaudis. Par viņiem rūpēsies pansionāta «Preiļi» nelielais kolektīvs. Attēlā — (no kreisās) aprūpētājas Inga Spīke un Irina Dzene, pansionāta vadītāja Juta Fadejeva, sociālā aprūpētāja Antonija Malnača un aprūpētāja Tekla Smilga, kura aizvadītās brīvdienās saņēma diplomu par medicīnas koledžas absolvēšanu. Foto: A.Šņepsts

Vakar, 5. jūlijā, iemītniekus uzņēma nupat izveidotais Preiļu novada pansionāts. Uz Preiļiem atgriezās novada vecie ļaudis, kuri savu darba mūžu aizvadījuši šajā pusē un tāpēc labprāt piekrita aicinājumam doties uz jaunizveidoto pansionātu, lai būtu tuvāk kādreizējām mājām un biežāk tiktos ar tuviniekiem un paziņām.

Kā «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, lēmumu izveidot pašvaldības iestādi — pansionātu «Preiļi» — deputāti pieņēma 9. jūnija sēdē. Tika izvēlēta arī visizdevīgākā vieta, pansionāts iekārtots SIA «Preiļu slimnīca» terapijas nodalas pirmajā stāvā. Ar Prei-

ļu slimnīcas vadību par pansionātam nepieciešamo telpu iri tika noslēgts līgums.

Pansionāta darbības pirmajā dienā uz Preiļiem ar pašvaldības un SIA «Preiļu slimnīca» transportu no sociālās aprūpes centra «Aglona» (bijušā Salenieku pansionāta un veselības un sociālās aprūpes centra «Aglona») tika pārvesti 14 iemītnieki.

Kā atzina Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, nepieciešamība veidot savu pansionātu pašvaldībai radās pavasarī, kad Aglonas novada dome pieņēma lēmumu ievērojami palielināt maksu par uzturēšanos savā aprūpes centrā. Agrāko 50 latu vietā no 1. aprīļa pašvaldībai par katru ievietoto personu jāmaksā vidēji 140 lati. Pagaidām ir grūti prognozēt, cik ilgi risināsies

būvdarbi Ličos, kur bija plānots veidot pansijs, tāpēc rasts veiksīgais risinājums novada cilvēkus izmitināt pansionātā slimnīcas telpās. Pašvaldības vadītājs atzīst, ka medicīnas iestādes un profesionālu mediku tuvums rada pārliecību, ka ar veselības aprūpi iemītniekim nebūs problēmu.

No pašvaldības šī gada budžeta pansionāta izveidei un darbības uzsāšanai pagaidām piešķirti pieci tūkstoši latu. Tika iegādātas nepieciešamās mēbeles, uzlabota sanitehnika, veikts kosmētiskais remonts, ierikota signalizācija, telefonsakari, veikta datorizācija. Iemītnieku uzņēšanai tika sagatavotas arī atpūtas telpas, neliela vīrtuvīte (ēdienu gatavos SIA «Preiļu slimnīca» virtuvē).

Turpinājums 2. lappusē.

ABONEJET «NOVADNIEKU»

augustam un
pārejīem
mēnešiem līdz
gada beigām!

Modernizētās
«Latvijas Pasta» nodalās
to var izdarīt līdz
26. jūlijam,
pārejās pasta nodalās
un pie pastniekiem
līdz 21. jūlijam,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos,
un interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadaļā «Abonešana» —
līdz 20. jūlijam.

Apbalvoti bērnu un jauniešu radošo darbu konkursa «Eiropa skolā» uzvarētāji

Jūnijā Rīgas dome atklāja Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) rikotā bērnu un jauniešu radošo darbu konkursa «Eiropa skolā» izstādi. Tajā ir aplūkojami visi 434 konkursā iesniegtie darbi — 241 vizuālais darbs un 193 literārie darbi. Labāko darbu autorus un pedagogus svinīgajā pasākumā apbalvoja izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe un VIAA pārstāvji.

Konkursā pirmsskolas un skolas vecuma bērni un jaunieši vecumā no 5 līdz 20 gadiem pauða savu skatījumu uz tēmām «Kā es varu palīdzēt grūtībās nokļuvušajiem cilvēkiem?» un «Ja pasaulē nevaldītu nabadžību».

Darbu vērtēšanu žūrija sešu cilvēku sastāvā veica divās atlases kārtās. Darbos paustās emocijas un atziņas bija tīk aizkustinošas un vērtīgas, ka žūrijas komisija katrā vecuma grupā (5-10 gadi, 11-15 gadi, 16-20 gadi) piešķira trīs godalgas (1.-3. vieta) un vairākus atzinības rakstus.

Konkursa «Eiropa skolā» mērķis ir veicināt bērnu, skolēnu un skolotāju izpratni un cieņu pret kultūras dažādībām Eiropā, sekmēt eiropeiskās apzinās, starptautiskās sadarbības un demokrātijas izpratni, kā arī attīstīt spēju ar radošu darbu palīdzību paust personisko attieksmi pret aktuāliem jautājumiem Eiropas kontekstā. Izstādi būs iespējams apmeklēt līdz 12. jūlijam.

Atzinības rakstus šajā konkursā saņēma piecpadsmitgadīgā Santa Ivanova no Līvānu novada Jaunsilvā pamatskolas (darba tēma «Kā es varu palīdzēt grūtībās nokļuvušiem cilvēkiem», skolotāja Līga Slica) un astoņpadsmitgadīgā Jūlija Podskočija no Preiļu mūzikas un mākslas skolas (darba tēma «Ja pasaulē nevaldītu nabadžību», skolotājs Kazimirs Anspaks).

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Uz 1. klasi — no sešiem gadiem

Pēc vairākiem gadiem lielākā daļa skolēnu mācības sāks no sešu gadu vecuma. Šādu pārliecību intervīju Latvijas radio pauda izglītības ministre Tatjana Koke. Vienlaikus viņa norādīja, ka būs arī bēri, kas mācības sāks no septiņu vai pat astoņu gadu vecuma. Nākamajā mācību gadā sešgadnieku apmācību Latvijā izmēģinās 35 skolās. Vecāki šīs skolas, kas iesaistīsies eksperimentā, var uzzināt Valsts izglītības satura centra interneta mājas lapā. Šajās skolās vecāki savus bērnus jau ir pieteikuši un vēlas, lai viņu bērni sāk skolas gaitas no sešu gadu vecumu, ministre teica. Skolotāju tālākizglītība notiks augustā. Sākot mācības no sešu gadu vecuma, ieguvēji būs paši bērni, jo beigs skolu vienu gadu ātrāk — jau 18 gados, nevis 19 gados, kā tas ir patlaban, teica Koke. Tāpat ieguvums no jauniem darbiniekiem būs Latvijas tautsaimniecībai. Politieki arī atgādināja, ka arī patlaban vismaz 10% bērnu mācības sāk no sešu gadu vecuma. Koke pauda viedokli, ka vecākiem vajadzētu iaut izvēlēties, no cik gadu vecuma sākt bērnu skolas gaitas — sešu, septiņu vai astoņu gadu vecuma. Savukārt speciālisti atzīst, ka sešgadīgs bērns vēl nav gatavs skolas gaitām. Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja Eiženija Aldermane intervījā portālam TVNET iepriekš stāstīja, ka daļa bērnu, kuri sākuši mācības skolā no sešiem gadiem, vēlāk salūst un neizķepurojas. Sādi bērni noslēdzoties un kļūstot par «Kamčatkas bērniem».

Tiesa liek Valsts kancelejai atklāt darbiniekiem maksātās prēmijas

Augstākās tiesas (AT) Senāta Administratīvo lietu departaments 1. jūlijā atzina par pamatotu spriedumu, ar kuru Valsts kancelejai uzdots sniegt informāciju par kancelejas darbiniekiem un Ministru prezidenta biroja darbiniekiem 2006. gada 11. oktobri izmaksātajām prēmijām. Senāta spriedums nav pārsūdzams. Administratīvā apgabaltiesa, līdzīgi kā iepriekš Administratīvā rajona tiesa, aprīmierināja «Dienas Mediju» sūdzību un uzlika par pienākumu Valsts kancelejai 15 dienu laikā no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas sniegt informāciju par 2006. gada 11. oktobri no valsts budžeta izmaksātajām prēmijām Valsts kancelejas un Ministru prezidenta biroja darbiniekiem, norādot prēmiju saņēmušo darbinieku vārdus, uzvārus, amatū un prēmijas lielumus. **AT Senāts norāda, ka presei ir pienākums izplatīt informāciju, tāpat kā sabiedrībai ir tiesības to sanemt.** AT Senāts uzskata, šajā lietā jāņem vērā, ka informāciju pieprasī prese. Preses brīvība vārda brīvības kontekstā ir īpašā tā iemesla dēļ, ka presei demokrātiskā sabiedrībā ir svarīga loma. Kā bieži ir atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, lai gan prese nedrīkst pārkāpt noteiktas robežas attiecībā uz citu personu tiesību aizsardzību, tās uzdevums, ievērojot tās pienākumus un atbildību, tomēr ir darīt zināmu informāciju un idejas par politiskiem jautājumiem, kā arī citām sabiedrību interesējošām temām. **Ne tikai presei ir pienākums izplatīt informāciju, bet arī sabiedrībai ir tiesības to sanemt.** AT Senāts norāda, ka sabiedrības tiesības zināt valsts budžeta līdzekļu izlietojumu valsts darbinieku un amatpersonu algām un prēmijām nevar nodrošināt, sāņemot kopsavilkumu par amatu grupām un neuzzinot katrais personas individuālos ienākumus, kā to šajā lietā piedāvā Valsts kanceleja. Savulaik jau rakstījām, ka VID datu noplūdes autors Neo atklāja ministrijā ierēdu ienākumus ar visiem uzvārdiem, starp kuriem bija arī Valsts kancelejas darbinieku atalgojums.

Sagatavoja T.Eiste

Ja piepildītos visas cilvēku vēlēšanās, zeme pārvērstos īstā elē.

P.Buarts

Preiļu slimnīcas telpās darbu uzsācis novada pansionāts

Sākums 1. lappusē

Jūnijā pašvaldības deputāti apstiprināja pansionāta nolikumu un šatu sarakstu. Par pansionāta «Preiļi» vadītāju iecelta Juta Fadejeva, kurai ir liela pieredze sociālajā darbā. Viņas vadībā strādā četri darbinieki — viena sociālā aprūpētāja un trīs aprūpētāji. Visi ir pieredzējuši un profesionāli darbinieki ar medicīnas izglītību.

Pagaidām pansionātam ir nodrošināts finansējums trīs mēnešus ilgam laika periodam, taču, kā atzīst novada domes priekšsēdētājs A.Adamovičs, tuvākajā laikā iestādei tiks veidots sava budžets. No nākamā gada sākuma pansionāts

«Preiļi» būs patstāviga iestāde. Juta Fadejeva prognozē, ka, droši vien, nākšoties domāt par paplašināšanos. Pašlaik iespējams uzņemt 18 iemītniekus, bet interese par iespējām vadit vieglākas vecumdienu speciālistu aprūpē esot jutama jau tagad. Pirms dažām dienām, kad pansionāta telpas vēl bija tukšas, jau ieradušies potenciālie iemītnieki, lai apjautātos par iespējām mitināties šeit. Cilvēkiem ir svarīgi, ka vecumdienu nav jābrauc tālu prom no mājām un ierastās vides. Māju sajūta ir ļoti svarīga, teic pansionāta vadītāja.

5. jūlija rītā pansionāta «Preiļi» darbinieki un telpas saņēma Preiļu Romas katoļu draudzes dekāna Jāņa Stepiņa

svētību. Darbinieces gatavas kerties pie ikdienas pienākumiem. Slodze būs liela, jo pansionāta iemītnieki tiks aprūpēti un uzmanīti visu diennakti, ipašu uzmanību veltot tiem vecajiem ļaudim, kuri ir guloši un nevar par sevi parūpēties paši. Aprūpētājam ik dienu palīgā nāks viens bezdarbinieks, kas nodarbināts tā sauktajā stipendiātu programmā.

Sociālā aprūpētāja Antonija Malnača acīna novada uzņēmējus un privātpersonas atbalstīt pansionātu «Preiļi», dāvinot ļoti nepieciešamas lietas, piemēram, gultas veļu. Vajadzīgi arī vairāki ledusskapji.

L.Kirillova

Noteiks vienotu pieeju publisko iepirkumu informācijas atspoguļošanai

15. jūnijā Ministru kabinets akceptēja Valsts kancelejas izstrādātos grozījumus Ministru kabineta 2007. gada 6. marta noteikumos nr. 171 «Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā».

Grozījumi noteikumos paredz izteikt jaunā redakcijā noteikumu punktu, kas nosaka iestādes mājaslapas sadalā «Publiskie iepirkumi» ievietojamās informācijas minimālo apjomu (ziņas).

Grozījumu mērķis ir noteikt visām iestādēm vienotu pieeju publiski iepirkumu informācijas atspoguļošanai to mājaslapās, vienlaikus izpildot Pasākumu plāna valsts pārvaldes sistēmas un civildienesta optimizēšanai uzsverīto nepieciešamību nodrošināt plašāku informācijas pieejamību par iestāžu publiskajiem iepirkumiem, jo sniedzamo ziņu standartizēšana ir viens no informācijas pieejamību veicinošajiem elementiem.

Sis regulējums attieksies uz visiem iestādes rakstiski noslēgtajiem publiskajiem būvdarbu, piegādes un pakalpojumu ligumiem neatkarīgi no to ligumcenās apmēra (tātad arī iepirkuma ligumiem, kuru ligumceņa ir no 0,01 lata līdz 2999,99 latiem (pakalpojumi, piegādes) un no 0,01 lata līdz 9999,99 latiem (būvdarbi)), izņemot Publisko iepirkumu likuma 3., 4. un 5. pantā minētos ligumus, bet šo izņēmumu neattiecinot uz telpu nomas ligumiem, ar kuriem saskaņā iestādes nomā telpas.

Minimāla mājaslapā ievietojamā informācija ietver: ligmaņa priekšmets; iepirkuma identifikācijas numurs (ja tāds ir); pieteikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņš (ja tāds ir); paziņojuma publikācijas IUB mājaslapā datums (ja tāds ir); paziņojumi publicēšanai.

tāds ir); piegādātāja nosaukums; ligmaņceņa (bez PVN); ligmaņa izpildes termiņš (liguma noslēgšanas datums un darbības ilgums).

Lai informāciju nedublētu ar to, kas publiskojama saskaņā ar publisko iepirkumu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, ir paredzēta atruna, nosakot, ka var norādīt arī saiti uz citas iestādes mājaslapu vai datubāzi, kurā centralizēti saskārti ar ārējiem normatīvajiem aktiem tiek ievietota attiecīga informācija, publisko iepirkumu gadījumā tā ir IUB mājaslapā izveidotā paziņojumu datubāze.

Informācija par iestādes iepirkumu ligumiem glabājama mājaslapā 12 mēnešus un pēc tam pārvietojama uz mājaslapas arhīvu, ieteicams pa gadiem. Jaunais regulējums attieksies uz iestādes iepirkuma ligumiem, kas noslēgti pēc šo grozījumi spēkā stāšanās.

Spēkā stājušies grozījumi Valsts pārvaldes iekārtas likumā, nosakot, ka iestādes amatpersonām izmaksāto atalgojumu kārtu mēnesi publicē iestādes mājaslapā internetā, norādot vārdu, uzvārdu, amatu un izmaksātā atalgojuma summu, ja likums nenosaka citādi.

Grozījumi noteikumos precizē, kādu informāciju par amatpersonām izmaksāto atalgojumu norāda iestādes mājaslapā, nosakot, ka norāda izmaksai aprēķināto summu par iepirkšējo mēnesi. Informācija par iepirkšēja mēnesa atalgojumu ievietojama iestādes mājaslapā līdz kārtējā mēnesa piecpadsmitajam datumam un glabājama mājaslapā līdz nākamā mēnesa atalgojuma publicēšanai. Kā tika noteikts Valsts sekretāru sanāksmē 10. jūnijā, tad noteikumos paredzēts, ka šo informāciju iestādes sāks ar jūnija atalgojuma publiskošanu.

Saeima atbalsta izmaiņas amatpersonu deklarāciju iesniegšanā

Saeima galīgajā līsījumā pieņēma grozījumus likumā «Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā», kas nosaka, ka valsts amatpersonas deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā (VID) būs jāiesniedz arī reģistrētu politisko partiju vai partiju apvienību valdes prieķssēdētājiem un valdes locekļiem.

sistēmās esošajai informācijai. Amatpersonai šī informācija būs jāpārbauda, nepieciešamības gadījumā jāprecīzē un to patiesums jāapliecina ar savu parakstu. To, kuras informācijas sistēmas amatpersonām būs pieejamas, noteiks Ministru kabinets.

Likumā arī plānots papildināt, nosakot, ka amatpersona mēnesā laikā pēc deklarācijas publiskojamās daļas publiskošanas varēs precīzēt deklarācijā norādīto informāciju, pamatojot precīzējumus.

Iepriekš valsts amatpersonām, aizpildot ienākumu deklarāciju, bija jāsniedz arī ziņas, kas jau atrodas dažādos reģistros un pieejamas arī VID. Tādējādi, sniedzot informāciju atkārtoti, deklarāciju aizpildītāji pārrakstīšanās vai kļūdainas informācijas norādīšanas gadījumos tika sodīti par datu neatbilstību VID datu bāzēs esošajai informācijai, norāda grozījumu autoru. Deklarēšanas vienkāršošana ļaus arī ekonomēt VID finanšu un administratīvos resursus, kas tika tērēti atkārtotai datu apkopošanai deklarācijās.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Eiste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tāl. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbilst to iesniegšanai.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārejot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksta iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Rožupē būvē sociālās aprūpes centru

**Rožupes centrā,
Feimankas upes krastā,
no kolhozu laikiem
saglabājies nams, kurā
savulaik atradās
saimniecības kantoris.
Kopš jūnija sākuma
šeit rosās celtnieki,
jo uzsākta ēkas atjaunošana.
Tajā tiks iekārtots novada
sociālās aprūpes centrs.**

Livānu novada domes izpildidirektors Uldis Skreivers, kurš pārlaiķ koordinē vairāku būvniecības projektu realizāciju novadā, «Novadniekiem» stāstīja, ka darbi ir demontažas stadijā. Tieks nojauk-

tas vecās starpsienas, demontēts jumts. Strādā celtnieki no Jēkabpils, kuru uzņēmums likumi gā kartībā uzvareja iepirkumā konkuršā par darbu veikšanu.

Uldis Skreiveris atklāja, ka ideja par sociālu aprūpes centra nepieciešamību Livānu novadā pastāvēja jau sen. Vecajiem, vienītuļajiem laudim patikamāk savas vecumdienas vadīt savu māju tuvumā, savā novadā, nevis svešā vietā. Bez tam atrašanās vieta Rožupē sociālās aprūpes centram ir ļoti piemērota. Vecajiem laudim patiks lauku klusums, tajā pašā laikā ēka neatrodas nomale, bet pagasta centrā, netālu ir estrāde,

kultūras nams. Līdz centram labs piebraucamais ceļš, ir autobusu satiksme, un radīm vai kaimiņiem aprūpes centra iemītnieki būs ērti apmeklējami.

Sociālā aprūpes centra ēkā būs vieta arī ģimenes atbalsta jeb krizes centram, kur varēs izmitināt no ģimenēm izņemtus bērnus. Novada domes bāriņtiesa un sociālais dienests līdz šim saskārās ar situāciju, ka no nelabvēlīgām ģimenēm izņemtus bērnus nebija, kur izmitināt, viņi bija jānogādā uz citu pašvaldību krizes centriem, par ko vajadzēja maksāt nesamērīgi lielas summas. Tagad šī nauda paliks pašu novadā, bez

tam, kā uzsvēra Uldis Skreivers, centrā būs darba vietas pašu iedzīvotajiem.

Sociālās aprūpes centrs top gan par pašvaldības, gan valsts, gan Eiropas finansējumu. Līdzekļi tā izveidei piešķirti ERAF aktivitātes «Atbalsts alternatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamības attīstībai» ietvaros. Centra izbūves plānotās kopējās izmaksas ir 628 773 lati, no kurām attiecīnāmās izmaksas ir 235 439 lati, bet neatiecīnāmās — 393 335 lati. 85 procentus no izmaksām sastāda ERAF līdzfinansējums, deviņus procentus — valsts budžeta finansējums. Līdzekļi paredzēti arī

centram nepieciešamā aprīkojuma iegādei. Tieks uzbūvēta arī jauna katlu māja, komunikācijas.

Kopumā centrā tiks nodrošinātas īslaicīgas uzturēšanās iespējas 43 personām: 18 bērniem un 25 pensijas vecuma personām, kā arī radīta pieejamība personām ar kustību traucējumiem.

Uldis Skreivers pastāstīja arī, ka nobeigumam tuvojas Turkū pagasta saieti nama būvniecība. Līdz 10. jūlijam visiem darbiem jābūt paveiktiem. Meneša laikā tieks sagatavota kultūras iestādes oficiāla atklāšana.

NOVADA DOMES LĒMUMI

Nolēma piešķirt ieguldījumu SIA «Livānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» pamatkapitālā

Izskatot SIA «Livānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» iesniegumu par līdzekļu piešķiršanu 33 000 latu apmērā divu jaunu traktoru ar aprikojumu iegādei, Livānu novada dome nolēma ieguldīt SIA «Livānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» pamatkapitālā naudas līdzekļus 33 000 latu apmērā. Ieguldījumu veiks ar mērķi nodrošināt finansējumu divu traktoru ar aprikojumu iegādei Livānu novada celu un ielu uzturēšanai. Traktoru cena noteikta uzņēmējabsiedrības rīkotā konkursa rezultātā.

Nolemts 30 000 latu pārskaitīt no Livānu novada domes pamatlīdzēta ienēmušiem, bet 3000 lati — no autoceļu (ielu) fonda ienēmušiem, veicot atbilstošus grozījumus autoceļu (ielu) fonda izdevumu tāmējā. Nolemts pārīvādības kapitāla daļu turētāja pārstāvīm Andrim Vaivodam un atbildīgajai darbiniecei Helēnai Jablonskai veikt turpmākās darbības pamatkapitāla palielināšanai.

Atvēl līdzekļus bibliotekas interjera izstrādei

Sakarā ar Livānu novada centrālās bibliotēkas ēkas rekonstrukcijas darbiem, Livānu novada domes izpildidirektors Uldis Skreivers ierosināja nepieciešamību izstrādāt centrālās bibliotekas interjera dizaina projektu, kura izmaksas saskaņā ar piedāvājumu sastāda 3025 latus. Domes deputāti vienbalsīgi nobalsoja par līdzekļu piešķiršanu. Attiecīgi tieks veikti grozījumi Livānu novada domes 2010. gada budžetā.

Piešķirs līdzfinansējumu projektiem, ja tie tiks atbalstīti

Livānu novada domes sēdē izskatīti biedrību un iestāžu vadītāju iesniegumi ar līgumu piešķirt līdzfinansējumu saviem sagatavotajiem projektiem.

Biedrība «Sēnīte» no Rudzātu pagasta lūdza piešķirt līdzfinansējumu 500 latu apmērā dalībai ES ELFLA projektu konkursa pasākumā «Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā» ar projektu muzikālā instrumentu iegādei. Tie paredzēti Rudzātu pagasta jauniešu pasākumiem un folkloras kopas vajadzībām. Dome nolēma, ja biedrības «Sēnīte» projekts tiks atbalstīts, Livānu novada domes 2011. gada budžetā tieks paredzēts līdzfinansējumu 10 procentu — 500 latu apmērā.

Biedrība «Sabiedriskais centrs Rudzāti» lūdza piešķirt līdzfinansējumu 1300 latu

apmērā dalībai ES ELFLA projektu konkursa pasākumā «Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo stratēģiju īstenošanas teritorijā» ar projektu telpu remontam teātra kopas vajadzībām. Dome atbalstīja šo līgumu, nolēmot piešķirt prasito summu — 10 procentu līdzfinansējumam, ja projekts gūs atbalstu. Līdzfinansējums tieks paredzēts 2011. gada budžetā. Biedrība «Sabiedriskais centrs Rudzāti» vēlas izremontēt biedrībai iznomātās telpas pašvaldībai piederošās ambulances ēkā Rudzatos, Miera ielā 4. Telpas tieks remontētas teātra kopas vajadzībām. Dome nolēma, ka atbildīgā persona par lēmuma izpildi ir Rudzātu pagasta pārvaldes vadītāja Ruta Klībīķe.

Izskatot Jaunsilavas pamatskolas direktore Janinas Usāres iesniegumu par līdzfinansējuma 3250 latu apmērā piešķiršanu dalībai LEADER programmas konkursā ar projektu par Jaunsilavas pamatskolas svīnību zāles renovāciju, dome nolēma šo līgumus izpildīt. Ja projekts tieks atbalstīts, nākamā gada domes budžetā tieks paredzēts līdzfinansējums 25 procentu apmērā — 3250 lati — veicamajiem darbiem. Projektā paredzēta svīnību zāles jumta logu nomaiņa un kosmētiskais remonts. Atbildīgā par lēmuma izpildi būs skolas direktore Janīna Usāre.

Biedrība «Rožupes sabiedriskais centrs» LEADER programmas konkursā piedalās ar projektu «Pagātnes piemiņai», kuru realizējot, tieks uzstādīts piemiņas akmens II Pasaules karā kritušajiem un bezvēsts pazudušajiem Rožupes iedzīvotājiem, kā arī labiekārtos piegulošo teritoriju. Biedrības priekšsēdētāja Sandra Jēgermane griezās novada domē ar iesniegumu, lūdzot piešķirt līdzfinansējumu projekta realizācijai. Dome nolēma nākamā gada budžetā paredzēt šim mērķim līdzfinansējumu 10 procentu apmērā — 206 lati. Atbildīgais par lēmuma izpildi būs Rožupes pagasta pārvaldes vadītājs Andris Neicevičs.

Biedrība «Rožupes sabiedriskais centrs» LEADER programmas konkursā iesniegusi arī projektu «Mēs varam skaistāk, skanīgāk», kura realizācijas rezultātā tieks iegādāti tautas tēripi un mūzikas instrumenti Rožupes vīru folkgrupai. Kā līdzfinansējumu šī projekta īstenošanai biedrība no domes lūdza 282 latu. Pieņemts lēmums minēto summu paredzēt nākamā gada budžetā, atbildīgais par lēmuma izpildi — Andris Neicevičs.

Izskatot Sutru pagasta pārvaldes vadītājas Valījas Ruisas iesniegumu par līdzfinansējuma piešķiršanu līdz 3250 latiem dalībai ES ELFLA projektu konkursa pasākumā «Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā» ar projektu, kura ietvaros Sutru pagastā tieks atjaunot tradīciju laukuma segumu un labiekārtot tā teritoriju. Dome pieņemta lēmumu nākamā gada

budžetā šim projektam paredzēt līdzfinansējumu 25 procentu apmērā — 3250 lati. Projekta ietvaros Sutru pagasta tieks atjaunots tradīciju laukuma segums, labiekārtota tā teritorija: ieķlāts asfarts, uzzliktais apmales, solīji, atkritumu urnas un veikti citi darbi. Atbildīgā par projekta izpildi ir Sutru pagasta pārvaldes vadītāja Valīja Ruisa.

Deputāti šos lēmumus pieņēma vienbalsīgi.

Būs garderobes lete un ugunsdroši aizkari

Turku pagasta pārvaldes vadītājs Aivars Smelcers griezās domē ar iesniegumu, lūdzot piešķirt Turku saieti nama aprīkojumam 2948 latu, no kuriem 1948 lati paredzēti garderobes letes izgatavošanai, bet 1000 lati — ugunsdrošu aizkaru iegādei. Domē deputāti nobalsoja par šīs summas piešķiršanu no budžeta sadalījās «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem». Nolemts veikt atbilstošus grozījumus 2010. gada budžetā. Trīs deputāti balsojumā atturējās no šāda lēmuma pieņemšanas.

Veikti grozījumi lēmumā «Par patapinājuma līguma slēgšanu ar biedrību «Pastari — mēs varam»

Domes sēdē izskatīti biedrības «Pastari — mēs varam!» no Rudzātu pagasta iešniegums par Eleonorviles kapsētas zemes 0,6125 hektāru platībā patapinājuma līguma darbības laika pagarināšanu. Šis līgums izteikts, lai piedalitos ar projektu pieteikumu Lauku atbalsta dienesta Lauku attīstības programmas pasākumā «Leader» pieejas īstenošana». Deputāti nolēma veikt grozījumus 2010. gada 29. aprīļa Livānu novada domes lēmumā «Par patapinājuma līguma slēgšanu ar biedrību «Pastari — mēs varam!» un izteikt tā pirmo punktu sekojošā redakcijā: «Nodot biedrībai «Pastari — mēs varam» patapinājumā uz 12 gadiem Livānu novada pārvaldībai piederošo zemes gabalu 0,6125 hektāru platībā ar kadastra numuru 7668 009 0056 Eleonorvilē, Rudzātu pagastā, Livānu novadā un noslēgt patapinājuma līguma projekta — Eleonorviles kapsētas teritorijas labiekārtošana (žoga izbūve un citi darbi) realizācijai, paredzot līgumā kapu teritorijas apsaimniekošanas kārtību».

Nolēma slēgt sadarbības līgumu

Izskatot biedrības «Baltā māja» direktore Ingunas Badunes iesniegumu par finansu resursu piesaistīšanu pārvaldības ēkas Stacijas ielā 2, Livānos renovācijai un atbalstu sociālo pakalpojumu centra un

Livānu novada nevalstisko organizāciju atbalsta centra izveidei Livānu novada vajadzībām, nolemts noslēgt sadarbības līgumu par finansējuma piesaisti šim mērķim. Atbildīgā persona par sadarbības līguma slēšanu ir Livānu novada domes juriskonsults Gatis Peleķis.

Par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas datubāzes izveidošanu pašvaldības teritorijā

Atbilstoši ģeotelpiskās informācijas likumam, kas nosaka ģeotelpiskās informācijas apriti un izmantošanu, tajā skaitā arī augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas iegūšanas, glabāšanas un izmantošanas kārtību, un paredz pienākumu vietējai pašvaldībai izveidot un uzticēt augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas datu bāzi par savu administratīvo teritoriju, veikt iesniegtās informācijas pārbaudi un nodrošināt pašvaldības datubāzes sadarbības spēju ar centrālo datubāzi, kā arī tiesības pašvaldībai šo uzdevumu delegetēt citai personali, slēdzot deleģējuma līgumu, tika izvērtēti SIA «ORD», SIA «Mērniecības Datu Centrs», SIA «Baustelle», Valsts Zemes dienesta un SIA «Citrus Solutions» piedāvājumi.

Deputāti vienbalsīgi pieņēma lēmumu delegetēt Livānu novada augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas uzturēšanu un uzglabāšanu pašvaldībām SIA «Mērniecības datu centrs». Ar uzņēmumu tieks noslēgts līgums Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktā kārtībā.

Pašvaldībā lēmumi par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas uzturēšanu jāpieņem līdz 13. jūlijam.

Izveidota Livānu novada pedagoģiski medicīniskā komisija un apstiprināts tās reglaments

Izskatot Livānu novada izglītības pārvaldes vēstuli, deputāti vienbalsīgi nolēma izveidot Livānu novada pedagoģiski medicīnisko komisiju. Apstiprināts arī tās reglaments. Komisija izveidota, lai atbilstoši Vispārējās izglītības likumam veiktu pedagoģiski psiholoģisku, medicīnsku bērnu izpēti un ieteiktu vecākiem (aizbildētām), bērnu vecumam, spējām, veselības stāvoklim un attīstības līmenim atbilstošu izglītības programmu un izglītošanā izmantojamus atbalsta pasākumus novada izglītības iestādēs.

Pedagoģiski medicīnisko komisiju vadīs Gunta Jaudzema, Rožupes pamatskolas direktore. Komisijā darbosies Aija Korotkiņa, izglītības psiholoģe, Ilze Mikule, lo-gopēde, Natālija Vārpalietē, speciālās izglītības skolotāja.

Folkloras kopai «Dzeipurs» – 15 gadu jubileja

Vārkavas novada Arendoles jeb Randaukas burvību rada un sargā tās slavenie augi — āmuļi, kurus ticējumos saista ar krāšnāko jūtu ziedu — milestību. Šo seno ticējumu mistiskais spēks ir ieaudzis arī pašos arendoliešos, jo 3. jūlijā pievakarē, kārtējo reizi laba laika un saules lutināti, viņi apliecināja savu milestību uz dziesmu, dzīvi, pašiem sevi un citiem.

Daži arendolieši starp dziesmu un savu dzīvi ir ielikuši vienlīdzības zīmi. Taču viņi nav tie dziedātāji, kas drudžaini meklē ik-viena jaunākā hita notis un vārdus, bet gan dzied tautas radītās dziesmas, — cel tās no savas bērniņas atmiņu pūriem, ieklausās sīrmās māmuļās, smēj no tautas kopīgās garamantu lādes.

Arendolē dziesma vienmēr bija godā, taču folkloras kopas «Dzeipurs» nosaukums un kodols radās 1995. gada putečainajā februārī, kad Arendoles bibliotēkas telpās jaunās folkloras kopas dalībnieki sanāca uz savu pirmo oficiālo mēģinājumu. Tolaik «Dzeipurs» bija Rožkalnu pagasta pirmais pašdarbibas kolektīvs, tā izveidi atbalstīja tā laika Rožkalnu pagasta priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa, «Novadniekiem» stāstīja Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Prajevska.

Kopas pirmsmās muzikālais vadītājs bija Stanislavs Malnačs, taču viņš vadīja kolektīvu pāvisam īsu brīdi, jo nevarēja savienot mēģinājumu grafiku ar darbu. Taču dzepurieši nesaskuma, bet gan palāvās uz gadījumu. Tad liktenis atsūtīja uz skolu strādāt mūzikas skolotāju Andreju Vingri. Viņš ne tikai mācīja bērniem mūziku, bet arī bija ērgļnieks Arendoles baznīcā. Jaunās vēsmas pamānīja čāklā baznīcā gājēja, dzepuriete, Janina Ancāne, un kopā ar kolektīvu māksliniecisko vadītāju Mariju Salceviču aicināja Andreju kļūt par folkloras kopas vadītāju. Un tā šajos garajos gados Dzeipurs ir centies piedalīties ikviennā pasākumā, kurp vien tika aicināti, par to liecīna divas biezas jo biezas mapes ar pateicības rakstiem un diplomiem, fotogrāfijām. Par skaistākajām sava kolektīva vēstures lappusēm viņi uzskata piedališanos 2006. gada folkloras festivālā «Noker zīvtiņu!», kas norisinājās Lietuvā; tikpat neaizmirstami bija 2008. gada Vispārejie Latviešu dziesmu un deju svētki; ne mazāks savil-

● «Dzeipurs» izdzied un izdzīvo tautasdziešmu — no kreisās — leva Mičule, Janīna Ancāne, Marija Salceviča, Valentina Grigorjeva, Anda Mičule, Juris Keišs, vadītājs Andrejs Vingris un pasākuma vadītāji — Jānis Kokorits un Anna Brakovska.

nojums tika gūts starptautiskajā folkloras festivālā «Baltica 2009».

Šajos gados un braucienos dzepurieši ir ieguvuši daudzus draugus, daļa no tiem šajā jūlijā pievakarē bija ieradusies sveikt jubilārus — visvecākā folkloras kopa bijušajā Preiļu rajonā — «Naktineica» no Saunas pagasta un tās vadītājs Jānis Teiļāns; «Vydsmuīža» no Galēniem un tās vadītāja Anna Kupre; «Atzola» no Dubnas un tās vadītāja Marija Umbrasko. Tikpat draudzīgi «Dzeipurs» sadzīvo ar sava novada pašdarbibas kolektīviem — senioru deju grupu «Dzīves virpuli» un tās vadītāju Lariju Lazdāni; folkloras kopu «Vecvārkava» un tās vadītāju Romualdu Kairānu; Upmalas teātra draugu kopu un tās vadītāju Anitu Brakovsku. Katrs kolektīvs pasniedza jubilāriem gan tveramu, gan netveramu dāvanu, ipašu liksmību izraisīja vecvārkaviešu «runas sievas» Bronislavas Gavares anekdotes un apdziedāšanās dziesmas. Sveicēju pulkā bija arī Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne, kultūras centra vadītāja Ilga Poksāne, bijusi Rožkalnu pagasta priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa,

Rožkalnu pagasta pārvaldes pārstāvji. «Dzeipurs» nebija aizmirsis par savām bijušajām kolektīva dalībniecēm — Veroniku Kokinu, Ženiju Ciršu, Noru Kokinu.

Vārkavas novada dome un Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra dāvāja Atzinības rakstus pašreizējiem kolektīvam — Janīnai Ancānei, Valentīnai Grigorjevai, Ievai Mičulei, Andai Mičulei, Jānim Krūmiņam, Jurim Keišam, vadītājam Andrejam Vingrim par ieguldījumu tradicionālās kultūras mantojuma un novada savdabības saglabāšanā, par radošo veikumu folkloras attīstībā, popularizēšanā un novada kultūrvides saglabāšanā. Goda rakstu un dāvanu karti par lielo ieguldījumu Vārkavas novada tradicionālās kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā saņēma Marija Salceviča, ko pamatoti dēvē par «Dzeipuru» un Arendoles dvēseli. Marija Randaukā dzīvo un strādā kopš 1966. gada. Viņa ir bijusi gan skolotāja, gan kultūras darba organizatore, un pēdējos gadu desmitus ir Arendoles bibliotēkas vadītāja un rosīga sabiedriskās dzīves organizētāja. Marija atminas, ka tolaik vokālo ansam-

bli vadīja Marija Ziemele, vēlāk te dibināta folkloras kopa «Sakta», to vadījis jau viņsaule aizgājušais Andris Ziemelis. Gandrīz tikpat ilgs dziesmotais mūžs Arendolē ir arī Janīnai Ancānei, kurai folkloras kopas ikdienu ir ne tikai sirdslieta, bet arī pienākums, jo viņa jau vairākus gadus ir Rožkalnu kultūras nama vadītāja.

«Dzeipurs» pateicās saviem ciemiņiem, atbalstītājiem, koncerta apmeklētājiem par klātbūtni un gandarijuma sajūtu, ko saņem no klausītājiem. Saviem lielākajiem atbalstītājiem un sirsniākajiem draugiem dzepurieši pasniedza ziedus, pateicības rakstus un glītas māla medaļas. Pasākuma raitumu nodrošināja tā vadītāji, vietējie jaunieši — Anna Brakovska un Jānis Kokorits.

Ja arī dzīves gājumā un darbu ritumā folkloras kopas radošajiem gariem bija piezīdzies pagurums, tad pasākuma jautrā gaisotne, mūžam labvēlīgie laika apstākļi, publikas labvēlība, pašu azarts un dzīves dzirksts, un āmuļu mistiskais spēks neļaus nolaist rokas, bet gan dos iespēju tikties ar saviem klausītājiem nākamajās jubilejās.

Pēterdiena Piliškos

L atvīja ir 10 674 Pēteri, bet vai atradīsies daudz tādu, kas apsaimnieku pilskalnu un svētkos tā virsotnē izkar Latvijas karogu? Vārkavas novada Pilišķos, Vārkavas pagasta otrajā lielākajā apdzivotajā vietā, mīt divas māsas — Leone Znotiņa un Emīlija Gaidžune — un brālis Pēteris Vaivods. Māsa Leone pilskalnu saņēma mantojumā no jau viņsaule devušās māsas, bet lieļais pilskalna apsaimniekotājs ir brālis Pēteris. Kad Pēteris šogad devās uz Meteņdienas svīnībām Pilišķu saietā vietā, viņš nenojauta, ka kādam jau bija radusies doma par nākamajiem svētkiem, proti, Pēterdienas svīnībām augstajā, teiksmainajā kalnā.

Kā pastāstīja Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Prajevska, Pilišķu pilskalns, kas ir valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis, literatūrā minēts jau kopš 19. gadsimta beigām, tas ir kukuļveidīgs, reljefā norobežots, ap desmit metrus augsts ainavisks, kokiem un krūmiem neapaudzis kalns, kam iegareni apļ 50 metrus garš un

35 metrus plats plakums. Tajā vairākkārt atrasti akmens cirvji, bronzas aproces, misiņa kēdes un citas senlietas, taču vietējos vairāk saista teika par pilskalnu, kas vēsti par skaisto princi un melno suni, un zelta naudu, kas glabājusies pils iekšpusē.

Pēteris zināja stāstīt, ka princēvi viņu glābusi vairākkārt, arī bērnibā. Vienreiz kēve parāvusi viņu kēdē no kalna lejā un tika brīnumainā kārtā viņš no kēdes atsvabinājies. Arī Sibīrijas ceļus izstaigāt palidzēja atmiņas par skaisto vietu un domas par dailo un gādigo princi. Lai gan citus tā pratusi arī pabiedēt — savulaik kaimiņi nav varējuši tikt mājās, pie pilskalna piemeties tāds vadātājs, ka ilgi rīņkojuši, kamēr tikuši mājās.

Pēterdienas svīnības 29. jūnija pievakarē izvērtās par loti jauku un jautru pasākumu. Tie, kas bija saskumuši un pat saignojušies

par nemilīgajiem Līgo vākara laika apstākļiem, varēja izbaudīt Pēterdienas sagādāto sauli, bezvēju un siltumu, un pat odus nemanīja. Pasākuma rikotāja, Vārkavas

tautas nama vadītāja Elvira Ābolīna, dēvēja to par princeses gādību, tādēļ gan vietējie pašdarbibas kolektīvi — vokālais ansamblis «Melodīva» (vadītājs Olegs Kolesničenko) un Vārkavas senioru deju kopa «Odzīnas» (vadītāja Elvīra Ābolīna), gan tālāki ciemiņi — Preiļu novada Saunas pagasta folkloras kopa (vadītājs Jānis Teiļāns) un Saunas pagasta linijedeju kopa (vadītāja Monika Kivleniece) dejoja un dziedāja, gāja un veda pārējos rotālās ar lielu prieku. Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne vēlēja skaistu vasaru, labu sienu laiku un atminējās jautro Meteņdienu, kad visi svīnētāji pēc ilgiem gadiem izvizinājās ragavās pēc sirds patikas, kā arī kopā ar Elvīru Ābolīnu sveica Pēterus. To nebija mazums — bija sanākuši veseli pieci. Zālumballe turpinājās līdz tumsai, tās skanējumu nodrošināja Diāna Stubure.

● Antra Vilcāne liek galvā vainagu pilskalna apsaimniekotājam Pēterim Vaivodam.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Uzsākts labdarības projekts — bezmaksas medicīniskie pakalpojumi Aglonā

Lai apspriestu Mobilā veselības aprūpes centra nākotnes sadarbības iespējas Aglonas novadā, 30. jūnijā novada domē notika tikšanās ar Dr. Vitu Vitolu, RMHC Latvija direktori Viju Tirzmalu un Latvijas pašvaldību savienības padomnieci veselības un sociālajos jautājumos Silviju Šimfu.

Kā informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele, mobilā veselības aprūpes centra izveides mērķis ir pieejamāki medicīniskie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem Latvijā un regulāru primāro medicīnisko pārbaužu nodrošināšana, kā arī savlaicīgi saņemti norīkojumi pie kvalificētiem speciālistiem. Mobilais veselības aprūpes centrs palīdzēs ietaupīt finanšu līdzekļus, sniedzot pakalpojumus tuvālā mājām.

Kas ir Mobilais veselības aprūpes centrs? Tas ir 12 metru garš moderns transporta līdzeklis, kurā tiks sniegti medicīniskie pakalpojumi bērniem Latvijas reģionos. Mobilajā veselības aprūpes centrā atradīsies divas pacientu izmeklēšanas telpas, pieņemšanas telpa un sanitārā telpa. Taja bez maksas varēs saņemt pulmonologa, neirologa, gastroenterologa, kardiologa, endokrinologa konsultācijas, kā arī izglītojošo programmu bērniem.

Sobrid daudziem bērniem Latvijas lauku rajonos ir problemātiska primārā medici-

● Mobilā aprūpes centra darbinieki, pašvaldības pārstāvji un vietējie medīki Aglonas novada domē pārņem jautājumus, kas saistīti ar gaidāmajām iespējām novadā saņemt augsti kvalificētu medicīnisko palīdzību, kas īpaši aktuāla ir bērniem.

niskās aprūpes sanemšana. Bez regulārām medicīniskām pārbaudēm un imūnoprofilakses pastāv risks, ka slimības netiek savlaicīgi diagnosticētas un ārstētas. Gan akutu, gan hronisku slimību gadījumos sekas nereti jūtamas visu turpmāko bērna dzīvi.

Ar Latvijas Veselības ministrijas atbalstu un sadarbībā ar VSIA Bērnu kliniskās universitātes slimīcas speciālistiem tiek veidots detalizēts darbības plāns, kā arī intensīvi norit Mobilā veselības aprūpes centra tehnisko specifikāciju saskaņoša-

na. Līdz 31. jūlijam tiks sastādīts plānotais grafiks un paredzams, ka septembra sākumā vai vidū Mobilais veselības aprūpes centrs jau ieradīsies Aglonas novadā.

Šī unikālā programma — Mobilais veselības aprūpes centrs veiksmīgi strādā 32 pasaules valstis. Eiropā šāds centrs līdz šim atradās tikai Polijā, bet 2010. gada rudenī tas sāks savu darbību arī Latvijā. Līdz ar to būs iespēja nodrošināt augsta līmena veselības aprūpes programmu Latvijas bērniem, kuriem tā nav pieejama finansiālu vai kādu citu iemeslu dēļ. Šī brīža ekonomiskajā situācijā ir būtiski, ka visi Mobilā veselības aprūpes centra sniegtie pakalpojumi būs pieejami bez maksas. Latvijā Mobilais veselības aprūpes centrs piedāvās oftalmologa, pediatra, neirologa, alergoloģa un bērnu traumatologa/kirurga konsultācijas, kā arī plašu izglītojošo programmu bērniem.

Mobilās veselības aprūpes centra programmas priekšrocība ir iespēja nepieciešamības gadījumā transformēt un paplašināt esošo pakalpojumu klāstu, nemot vērā aktuālākās vajadzības.

Sobrid izvēlēti Latvijas reģioni, kuros ir lielākā nepieciešamība pēc medicīnas pakalpojumiem, tajā skaitā arī Latgale. Programmai attīstoties, Mobilais veselības aprūpes centrs Latvijas reģionus apmeklēs vairākas reizes gadā, katrā vizītē pavadot 3-5 dienas.

Vienu tirgu aizvadīja, gatavoja nākamajam

● Ar Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centra un biedrības «Dorbs un zineiba» kopīgiem spēkiem sarīkotais pirmais zaļais tirdziņš pulcināja ne tikai vietējos zemniekus un amatniekus, bet arī dalībniekus no kaimiņu novadiem. Izrādās, novads ir bagāts ar strādīgiem, taip patīgiem cilvēkiem.

Adažādām aktivitātēm un centīgu darbošanos sevi pierāda tikai šopavasarī izveidotais Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centrs. Nesen, pirms jaunākajiem un krāšnākajiem vasaras svētkiem — Ligo un Jānu dienas, centrs ar biedrības «Dorbs un zineiba» atbalstu sarīkoja pirmo Aglonas novada amatnieku un mājražotāju zaļo tirdziņu.

Kāda ir iegūtā pieredze, informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele. Mājražotāji un novada daiļamata meistari savus izstrādājumus un darinājumus — sieru, gaļu, zemenes, medu, kūpinājumus, alu, koka izstrādājumus, piņumus un keramiku — tirdgoja Aglonas novada saietu namā. Par labāsajātā bija aprūpējusies vietējie pašdarbnieki, tirdgotajus un pircējus priecēja Aglonas novada kultūras nama vokālais ansamblis un folkloras ansamblis «Oluteņš». Tirdgoties bija ieradies 31 amatnieks, mājražotājs un vienkārši talantīgi cilvēki ar saviem darinājumiem.

Rokdarbus piedāvāja Vija Kovalčuka, Ilze Grigule, Anna Glužina, keramiku — Valdis Pauliņš, kokgrembumus — Jāzeps Šķutāns un ciemiņš no Preiļu novada Aizkalnes — Stanislavs Geida, bija atbraucis arī piņumu darinātājs no Kastulīnas pagasta Priežmalas Nikolajs Guževs, viesi no Livāniem. Šķeltovas pagastu pārstāvēja grozu piņējs Anatolijs Andrejevs. Jaunaglonas arodydusskolas audzēknēs Katerina un Ingrīda piedāvāja dekoratīvos ziedus un dzīvnieciņus, kas bija darināti no konfektēm. Lauku māju «Zemeņu krastini» no Kastulīnas pagasta saimniece Anita Reščenko klātēsošos iepriecināja ar Jānu dieņai atbilstošu floristiku un, protams, zemenēm.

Plaši pārstāvēti bija lauku gardumu ražotāji. Vija Ancāne piedāvāja maizi un pīrādziņus, Inese Survillo iepriecināja ar gardu sieru, piena produktiem un pīmajām gatavajām upenēm. Muļķu ģimene no Kastulīnas pagasta tirdgoja piena produktus un gaļas kūpinājumus, Pēteris Bekišs

Jānu dienai bija sabrūvējis lauku alu, bet Vilhelmines Mežnieces ģimene no zemnieku saimniecības «Ābelites» cienāja ar kūpinātām vistiņām un cūkgalu.

Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja Ināra Gražule pirmā zaļā tirgus dalībniekiem dāvināja keramiku Valda Pauliņa darinātās piemiņas medaļas, kas ikvienam dalībniekiem atgādinās par šo pasākumu Aglonā. «Pircēju atsaucība bija ļoti liela. Klausītāju un pircēju pulku kuplināja viesi no Vācijas, kuri šajā laikā atpūtās kempingā «Aglonas Alpi», cerams, ka viņi mājās aizveda labus iespaidus par redzēto un nobaudīto. Pat lietus, kas smidzināja visu dienu un kura dēļ tirdzīšanas noritēja telpās, nespēja izbojāt noskaņojumu,» saka Aglonas uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja Ināra Gražule. «Domāju, ka šī tirgus ideja kļūs par gadskārtēju un tradicionālu pasākumu. Iegūtā pieredze ir vērtīga, jo esam uzsākuši gatavosānos nākamajam zaļajam tirgum — Mikelos.

Meklē idejas Aglonas novada ģerbonim

Novada pašvaldība, pamatojoties uz 17. jūnija sēdē pieņemto lēmumu, izludinājusi ideju konkursu novada ģerboņa skicu izveidei, informē pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Tā kā Aglonas novads ir jauns un kā administratīva teritorija pastāv tikai no pērnā gada vasaras, sava ģerboņa tam vēl nav. Izsludinātā konkursa mērķis ir tādu izveidot kā unikālu Aglonas novada atpazītamības zīmi, kas simbolizētu teritorijas brīnišķīgo dabu, daudzveidīgās kultūrvēsturiskās vērtības un tradīcijas.

Konkursā var piedalīties ikviens juridiska vai fizika persona. Katram dalībniekam atļauts iesniegt ne vairāk kā trīs ģerboņa skicu izveides variantus, taču katrs variants jeb piedāvājums jānoformē atsevišķi.

Saņemtos darbus izvērtēs ar domes lēmumu apstiprināta vērtēšanas komisija piecu cilvēku sastāvā, kura izsvērs katras iesniegtā darba atbilstību pēc būtības konkursa nolikumā minētajām prasībām. Nolikums arī paredz, kādi ir vērtēšanas galveni kritēriji — ģerboņa skices un idejas apraksta atbilstība Aglonas novada tēlam; ģerboņa skices vizuālā pievilcība, uztveramība un atpazīstamība; ģerboņa skices izmantojamības daudzpusība.

Ideju autoriem laika nav daudz, jo darbu iesniegšanai pēdējā diena ir 20. jūlijā līdz pulksten 16.00 pašvaldības domes ēkā, Somersetas ielā 34, vai pa pastu ar nosacījumu, ka sūtījums domē nonāks līdz noteiktajam laikam.

Pašvaldības pārstāvē stāsta, ka no 21. līdz 27. jūlijam Aglonas novada domes ēkā no pulksten 8.30 līdz 17.00 iedzīvotajā varēs aplūkot un izteikt savu vērtējumu par iesūtītajiem skicu variantiem, kā arī nobalsot par vienu no, viņuprāt, piemērotākajiem ģerboņa variantiem.

Konkursa nolikumā paredzēts, ka vērtēšanas komisija trim labākajiem darbiem piešķirs arī naudas balvas — pirmajai vietai — 30 latu apmērā, bet otrajai un trešajai attiecīgi 20 un 10 latus.

Notika skolēnu dziesmu un deju svētku ieskaņas koncerts

Svētdien, 4. jūlijā, pulksten 13.30 pēc svētās Mises Aglonas bazilikas iekšējā pagalmā notika X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku ieskaņas koncerts, informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Pirms doties uz Rigu, bērni un jaunieši, kuri ilgi un cītīgi gatavojuši svētku programmu, apgūto rādīja saviem draugiem, tuviniekiem un novada laudīm. Koncertā piedalījās Aglonas vidusskolas 7.-9. klašu deju kolektīvs pedagoģes Dinas Staškevičas vadībā, Aglonas bazilikas kora skolas koris, kuru svētkiem sagatavoja diriģentes Ieva Lazzāne un Irēna Leonova, kā arī koncertmeistare K. Sauliša.

Pašvaldības pārstāvē stāsta, ka tagad gan skolēnus, kolektīvu dalībniekus, gan viņu vecākus pārņemis satraukums, jo ir jādodas uz Rigu. Jau šodien, 6. jūlijā, pulksten 18.00 vecāki atvadas mās un svinīgi uz svētkiem izvadīs dejotājus. Savukārt trešdien, 7. jūlijā, pulksten 14.00 uz svētkiem pavadīs arī Aglonas bazilikas kora skolas kolektīvus. Pavisam Aglonas novadu svētkos pārstāvēs 71 dalībnieks.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

RIEBINU NOVADĀ

**Novadā tiek realizēti vērienīgi projekti, kas skar
ūdenssaimniecības objektu rekonstrukciju**

Kopš maija Riebiņu novada Riebiņu, Galēnu un Gaiļmuīžas ciematos rit vērienigi darbi — notiek ūdenssaimniecības objektu rekonstrukcija, kuru plānots noslēgt šī gada rudenī, informē Riebiņu novada domes tehniskās daļas vadītājs Juris Leicis.

Projekta ietvaros Riebiņu ciematā 1. kārtā paredzēts ierīkot divus jaunus artēziskos urbumus, uzstādīt dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, veikt divu kanalizācijas sūkņu staciju rekonstrukciju un uzstādīt pilnīgi jaunas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kā arī veikt ūdensvada savienošanu, lai nodrošinātu nepārtrauktu ūdens padevi visā ciemata teritorijā.

Veicot iepirkumu procedūru, tika noteikts uzvārētājs — SIA CBF «Binders», kas veic darbus par ligumdarbu kopējo summu 322 565,95 lati (bez PVN). 85% no šīs summas finansē ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fonds), 10% Latvijas valsts budžets un 5% Riebiņu novada dome. Tāpat no domes līdzekļiem tiek segtas PVN izmaksas 21% apmērā. Šāda līdzekļu sadalījuma proporcija ir arī Galēnu un Gailīmužas ciematos.

Galēnu ciematā pēc iepirkuma procedūras noslēgšanās, darbus veic personu grupa «NORDECOC & LCB» par liguma summu 275 956.42 lati (bez PVN). Šeit projekts tiks realizēts vienā kārtā, kā rezultātā izveidos vienu jaunu artēzisko urbumu, veiks vecā urbuma skalošanu, tiks uzstādītas dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, jauna noteikūdeņu pārsūknēšanas stacija un jaunas noteikūdeņu attīrišanas iekārtas. Tāpat tiks atjaunots ūdensvads un kanalizācija ciemata teritorijā līdz sabiedriskajām ēkām, daudzdzīvokļu mājām

un individuālajām dzīvojamām mājām un
saimniecības ēkām.

Gailmužas ciematā tiks ierikots jauns artēziskais urbums, veikta esošā urbuma skalošana, jaunu dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtu uzstādīšana, uzbūvēs četras jaunas noteikūdeņu pārsūknēšanas stacijas, kā arī jaunas noteikūdeņu attīrīšanas iekārtas. Tāpat kā Galēnos projekts realizējas vienā kārtā un tiks pieslēgtas ūdensvada un kanalizācijas tīkliem sabiedriskās ēkas daudzdzīvokļu mājas un individuālās dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas. Gailmužā darbus, noslēdzoties iepirkuma procedūrai, veic SIA CBF «Binders» par kopējo ligumcenu 212 540,38 lati (bez PVN).

J.Leicis informē, ka projekta ietvaros netiek finansēta individuālo dzīvojamā māju, saimniecības ēku un ražošanas objektu pieslēgšana iekšējam ūdensvada un kanalizācijas tīklam. Pieslēgšana jāveic iņašniekiem par saviem līdzekļiem.

Projekta realizācijas gaitā ciematu iedzīvotājiem nākas saskarties ar dažādām neērtībām, tāpēc lūgums būt iecietīgiem un notiekošo uztvert ar sapratni, jo tik lielus darbus neverat paveikt, daļēji nebojājot zālāju vai arī atsevišķos gadījumos stādījumus un celu segumus.

● Tehniskās dalas vadītājs
Juris Leicis (pirmais no labās)
iepazistas, kā rit darbi
ūdenssaimniecības objektu
rekonstrukcijā Galēnu
ciematā.

PREIĻU NOVADĀ

Vides ministrijā iesniegts projekts «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Preiļos, II kārta»

Kā informē SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods, projekta mērķis ir turpināt pilsētas ūdenssaimniecības sakārtosanu, lai paaugstinātu sniegtu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, efektīvāk izmantotu dabas un elektroenerģijas resursus, kā arī samazinātu piesārņojuma ietekmi uz vidi un uzlabotu tās kvalitāti.

SIA «Preiļu saimnieks» Vides ministrija Kohēzijas fonda projektu konkursā iesnie-dza projektu «Ūdenssaimniecības pakalpo-jumu attīstība Preiļos, II kārta», kura ie-sniegšanu atbalstīja Preiļu novada domes deputāti. Dome nolēma arī apstiprināt projekta tehniski ekonomisko pamatojumu, kuru pēc izvērtēšanas ir akceptējusi Ūdenssaimniecības būvju būvniecības pro- jektu vērtēšanas komisija. Šis atzinums ir galvenais priekšnosacījums, lai tiktu uzsāk-ta projekta tālākā virzība.

Projekta «Üdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Preiļos, II kārtā» attiecīnāmās izmaksas sastāda Ls 2 226 037, tajā skaitā Ls 211 242,12 SIA «Preiļu saimnieks» līdzfinansējums (9,49%) un Ls 2 014 794,88 Kohēzijas fonda finansējums (90,51%). Projekta neattiecīnāmās izmaksas

sākt darbību Preiļos, pilsēta būs pievilkīga arī ar to, ka gandrīz visur būs nodrošināta iespēja pieslēgties pie centralizētajiem tīkliem. Būtisks projekta ieguvums būs arī vides saudzēšana, jo projektā plānotajās pilsētas daļās nesmados no sausajām tualetēm un individuālajiem septiķiem, jo kanalizācijas savākšanu nodrošinās jauni un ilgkalnojoši tīkli »stāsta I Mūrnieks.

Projekta «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Preiļos, II kārtā» ietvaros plānoti sekjojoši būvdarbi:

Viens no galvenajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšana, rekons trukcija un pilsētas dienvidu rajona («Preiļu siers» un Lauktechnikas teritorijas) pie vienošana centra sistēmai, tīklu izbūve un rekonstrukcija; «Preiļu siers» teritorijas pievienošana; Lauktechnikas teritorijas pievienošana.

Lai nodrošinātu visu ūdensapgādes sistēmu apvienošanu, kā arī pievienotu «Preiļsiers» sadzīves kanalizācijas sistēmu pilsētas centrālai kanalizācijas sistēmai, nepieciešams izbūvēt jaunus ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus pilsētas dienvidu rajonā, kā arī rekonstruēt esošos.

Lielā būvdarbi plānoti centra rajona ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu rekonstrukcijā.

trukcijā, paplašināšanā un kanalizācijas tīklu izbūvē ielās, kur jau ir ūdensvada tīkli.

Šo darbu ietvaros paredzēta centra rājona ūdensvada un kanalizācijas tīkla atsevišķu posmu rekonstrukcija, lai pirms jauno tīklu izbūves un pakalpojumu teritorijas paplašināšanas būtu sakārtoti vissliktākā stāvokli esošie tīkli. Tāpat šie darbi ietver arī ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu pilsētas ziemeļu daļā un kanalizācijas tīkla izbūvi ielās, kurās jau ir ūdensvads (Brīvības ielas posmā, Liepu ielas posmā, Livānu ielā, Dārzu ielā, A.Pauliņa ielā un Rīgas ielā).

Paredzēta jaunu ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūve.

Šo darbu ietvaros notiks jaunu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūve visās pilsētas ielās, kurās līdz šim nebija pieejami centralizētie ūdenssaimniecības pakalpojumi (galvenokārt pilsētas rietumu daļā, šobrīd — centrālās sistēmas apkalpes zonā), kā arī esošo ūdensvadu diametru palielināšana.

Plānota artēzisko urbumu tamponēšana:
Pils ielas ūdensgūtnē paredzēts tamponēt
trīs artēziskos urbumus un vienu urbumu
saglabāt rezerves/monitoringa mērkiem.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Lauksaimniecības skaitīšanā sācies otrs posms

Kā «Novadnieks» informēja iepriekš, Centrālā statistikas pārvalde (CSP) 2010. gadā veic apjomīgāko lauksaimniecības starptautisko apsekojumu — lauksaimniecības skaitīšanu, kura tiek veikta reizi desmit gados visās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Pēc CSP Lauksaimniecības statistikas daļas pārstāvēs Anitas Raubenas teiktā, kopumā Latvijā lauksaimniecības skaitīšanā paredzēts aptaujāt 90 tūkstošus lauku saimniecību, tajā skaitā no 20 tūkstošiem saimniecību jāiegūst informācija par pieletotajām lauksaimniecīcās ražošanas metodēm.

2010. gada lauksaimniecības skaitīšanas informācijas ieguvēs pirmais posms noritēja šī gada aprīlī un maijā. Divu mēnešu laikā CSP intervētāji strādāja Lauku atbalsta dienesta reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs un sektoriem (arī Dienvidlatgales reģionālajā pārvaldē Preiļos), aptaujājot Eiropas Savienības platībā maksaņumu pretendentus. Šādā veidā iegūstot informāciju, tika ekonomēts gan laiks, gan arī finansu līdzekļi. Pirmajā lauksaimniecības skaitīšanas posmā tika iegūta informācija no vairāk nekā 38 tūkstošiem lauku saimniecību, kas ir pat vairāk nekā iepriekš tika cerēts.

No 1. jūlija CSP uzsākusi lauksaimniecības skaitīšanas otro posmu — informācijas ieguvi sadar-

Centrālās statistikas pārvaldes Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta lauksaimniecības statistikas daļas vadītāja vietniece Ilze Januška sakā paldies tiem reģiona zemniekiem, kuri bijuši atsaucīgi un jau snieguši nepieciešamo informāciju, kā arī cer, ka lauksaimniecības skaitīšanas otrs posms būs tikpat produktīvs. Foto: L.Kirillova

bībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra darbiniekiem. Šī posma ietvaros Lauku konsultāciju centra intervētāji jūlijā un augustā apmeklēs lauku saimniecības, par kurām pavasarī netika iegūta informācija, un veiks intervijas saimniecībās. Ma-

zākās lauku saimniecības (kopumā to būs aptuveni astoņi tūkstoši) no jūlija līdz septembrī beigām tiks aptaujātas pa tālrumi ar CSP telefoninterviju centra starpniecību.

Šajā sakarā 1. jūlijā Preiļos uz informatīvu sanāksmi pulcējās

gan telefonintervju centra darbinieki, gan Lauku konsultāciju centra intervētāji no Latgales reģiona. Kā «Novadniekiem» pārstāvja CSP Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta lauksaimniecības statistikas daļas vadītāja vietniece Ilze Januška, šī gada lauksaimniecības skaitīšana ir Eiropas mēroga pasākums: «Mūsu apkopotie dati turpmāk tiks izmantoti visas Eiropas lauksaimniecības politikas veidošanai, lauku attīstības plāniem, daļēji noteiks arī turpmākos plābu maksājumu lielumus lauksaimniekiem nākamajā periodā. Iepriekšējā skaitīšana notika 2001. gadā. Ja atceramies, Latvijā apkopotie lauksaimniecības rādītāji bija ļoti zemi. Iespējams, zemnieki toreiz nobījās un neatklāja patieso situāciju. Rezultāts bija tāds, ka, pēc Eiropas aprēķiniem, mūsu lauksaimnieki tagad sanem vienus no viszemākajiem maksājumiem Eiropas Savienībā.»

I.Januška uzsvēr, ka to vairs nevar vērst par labu, tāpēc jādomā par nākamo plānošanas periodu laikam no 2014. gada, sniedzot pēc iespējas pilnīgāku informāciju.

CSP speciāliste atzinīgi vērtē līdzīnējo zemnieku atsaucību un cer, ka apkopotie dati būs pilnīgi. Tāpat viņa prognozē, ka lauku saimnieki neatteiks sarunu un uzņems arī konsultāciju centra intervētājus, kuri jūlijā un augustā ieradīsies pie zemniekiem mājās.

Lauksaimniecības skaitīšanas rezultātā statistiskās informācijas ietotāji tiks nodrošināti ar infor-

māciju par situāciju Latvijas lauksaimniecībā kopumā: zemes izmantošanu, lauksaimniecības dzīvnieku skaitu, bioloģiskās lauksaimniecības sistēmām, izmantotajām lauksaimniecības būvēm un saimniecības tehnisko aprikojumu, nodarbinātajiem lauksaimniecībā, kā arī citām saimniecīcās darbības aktivitātēm. Iegūtie dati tiks izmantoti situācijas analīzei Latvijā un turpmākās ES Kopējās lauksaimniecības politikas plānošanai un iestenošanai.

I.Januška stāsta, ka pēc otrā skaitīšanas posma noslēšanās informācija tiks apkopota, tai tiks pievienoti dati no citiem Latvijas reģistriem — Lauku atbalsta dienesta datu bāzes, Lauksaimniecības datu centra. Informācija tiks apstrādāta, analizēta, precizēta. Tikai 2011. gada beigās plānots sabiedrību iepazīstināt ar galīgajiem secinājumiem, bet pirmās atsauksmes un galvenie skaitīti būs zināmi jau šī gada decembrī — cik saimniecības Latvijā apsekojas, kadas ir zemju platības un tā tālāk.

Atbildstoši Valsts statistikas liukumam lauksaimniecības skaitīšanas laikā iegūtai informācijai tiks nodrošināta individuālo statistisko datu konfidencialitāte par katru personu un saimniecību. Iegūtie dati tiks izmantoti tikai statistiskiem nolūkiem kopsavilkumu veidošanai, datu grupēšanai un lauksaimniecībā notiekošo procesu analīzei Latvijā un reģionos.

Piešķirts papildu finansējums lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējai apmežošanai

Valdība jūnija beigās akceptēja Zemkopības ministrijas izstrādāto rikojumu par grozījumiem Latvijas lauku attīstības valsts stratēģijas plānā 2007. – 2013. gadam, novirzot finansējumu lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējai apmežošanai, kur šobrid ir lielāka atbalsta pretendantu aktivitāte nekā bija plānots iepriekš.

Kā informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodalas vadītājas vietniece Solveiga Lazovska, rikojums paredz novirzīt finansējumu no pasākuma «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana», kura atbalsta pretendenti atsaucība ir maza, uz pasākumu «Lauksaimniecības neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana», kur pašlaik atbalsta pretendenti ir ļoti aktīvi. Abi šie pasākumi ir vērti uz prioritārās jomas — klimata pārmaiņas — mērķu sasniegšanu, lai nodrošinātu lielāku ogļķa piesaisti nākotnē.

Finansējuma pārdale bija nepieciešama, jo lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam atbalsta pasākuma «Lauksaimniecības neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana» trešajā kārtā, kas tika noteikta kā pēdējā kārtā saistībā ar šo atbalsta veidu, atbalsttiesīgo pretendenti aktivitāte bija divas reizes lielāka, nekā plānots pirms šīs kārtas atvēršanas. Lidz ar to Lauku atbalsta dienestā iesniegto pieteikumu iestenošanai ir nepieciešams papildu finansējums.

Pārdalot līdzekļus no atbalsta programmas, kur ir maza pretendenti aktivitāte, uz lauksaimniekus vairāk interesējošo programmu, tiks veicināta ekonomiskās aktivitātes intensitāte lauku teritorijās, palielinot nodarbinātību gan lauku saimniecībās, gan kokaudzētavās.

Dalēji kompensēs zaudējumus par plūdos bojā gājušajiem sējumiem

Jūnija nogalē Ministru kabineta komiteja atbalstīja vairāk nekā 47 tūkstošu latu piešķiršanu no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem». Zemkopības ministrijai, lai Lauku atbalsta dienests lauksaimniecības produktu rāzotājiem dalēji kompensētu zaudējumus par šī gada pavasara plūdos bojā gājušajiem sējumiem un arāzmērā sētajiem zālajiem.

Plānots, ka kompensācijas apmērs būs 50 lati par vienu plūdos cietušo sējumu hektāru. Pavasarī cieta sējumi 1011,8 hektāru platībā. Vislielākie zaudējumi ir bijuši trijos novados: Daugavpils novada lauksaimniekiem — 804 hektāri, Jēkabpils novadā — 270,8 hektāri, bet Madonas novadā — 180 hektāri.

Augiem kaitīgie organismi jūlijā

Jūlijis ir vasaras vidū — liepiedu un sienas laiks, arī kartupeļu lakstu puves ierobežošanas mēnesis. Par situāciju laukos stāsta Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā Anita Trūpa.

Ziemāju labību sējumos jāturpina vārpū aizsardzība no graudzāļu miltras, vārpū plēkšņu plēkplankumainības. Turpinās dzeltenās un brūnās rūsas, kā arī stiebru rūsas attīstība. Ja saglabāsies silti, mitri un lietais laiks, tad ziemāju labības infīcēs vārpū fuzarioze. Katru gadu uz vārpām parādās melnais pelējums, parasti vairāk mitrā laikā. Praktiski graudi bojāti netiek, melnā pelējuma parādišanās norāda uz sakņu puju izplatību, kā arī citu slimību un kaitēklu bojātīm augiem.

Vasarāju labības būs jāturpina lapu un vārpū aizsardzība no slimībām. Miežu sējumos jau jūnijā intensīvi izplatījās lapu tīklplankumainība, bet auzu sējumos brūnoplankumainība. Laukos, kur iesēta nekodināta sēkla, ir izplatījās miežu putošā melnplāķe. Vāras kviešu sējumos infīcēs dzeltenoplankumainība, lapu un plēkšņu plēkplankumainība, sakņu puves. Vēlu sētajos auzu sējumos lapas un skaras infīcēs auzu vainagrūsa. Jūlijā jāseko laputu izplatībai graudaugu sējumos. Pirms insektīci da lietošanas svarīgi ir noskaidrot afidofāgu daudzumu — īpaši mārišu un tās kāpuru daudzumu.

Vasaras rapsi infīcē krustziežu neistā miltrasa, sausplankumainība. Ķīmiski neaizsargātus rapša

sējumus infīcē baltā puve, kas izplatīsies birstot pirmajām ziedlapām. Slimības ierobežošanai jālieto pieskares iedarbības fungicīds.

Kartupeļu stādījumos galvenā uzmanība jāpievērš lakstu puves ierobežošanai, jo tā sevi pieteica jau 21. jūnijā. ļoti svarīgi ir ne-nokavēt kartupeļu lakstu puves ierobežošanas optimālos termiņus. Kartupeļu lapgrauža vaboles jūnija pēdējās dienās sāk dēt olas kartupeļu lapu apakšpusē. Kartupeļu lapgrauža apkarošana ir jāveic, ja ziedpumpuru veidošanās un ziedēšanas fazē 5–8% invadētu ceru un ja uz cera barojas 10–20 kāpuri. Lapgrauža ierobežošanai jālieto kontakta un zarnu darbības insektīci.

Sipolu un gurķu stādījumos turpinās izplatību tiem loti postoša slimība — neistā miltrasa. Slimības attīstību veicina mitrs un silti laiks, sabiezīnāts un nezālains sējums, parasti lapu virspusē veidojas ieapali, dzeltenzāļi plankumi, bet apakšpusē — pelēcīga apsarme. Lapas ātri sažūst. Liki zādē spīdumi, sāk dzeltēt, veidojas plankumi ar apsarmi. No sipolu lokiem infīcējas galviņas, kurus nav iespējams uzglabāt. Ierobežošanai var izmantot sistēmas un pieskares iedarbības fungicīdu.

Kāpostu stādījumos sagaidāmi kāpostu cekulkodes, kāpostu pūcītes, kāpostu un rāceņu balteņu kāpuru bojājumi. Insektīci jālieto, ja ir invadēti vairāk kā 10% augu. Kaitēklu ierobežošanai ir pieletojami kontakta un zarnu darbības insektīci. Tos lietojot,

stingri jāievēro nogaidīšanas laiks no smidzināšanas līdz kāpostu izmantošanai pārtikā.

Apskatot burkānu sējumos, jāpievērš uzmanība augiem ar sarkanvioletiem lakstiem, šiem augiem būs kaitējusi burkānu muša. Burkānu mušas otrā pāaudze izlidos jūlijā beigās, augustā, un kāpuri attīstīsies noliktavās. Bojātos augus vēlams izvält un iznīcināt kopā ar kāpuriem.

Zirņu sējumos lido zirņu tinējs, ierobežošanai ieteicams izmantot tinēja olu parazitus — trihogrammas — vai smidzināt sējumus ar atlautiem insektīciem. Tinējiem sevišķi patīk lidot rāmos siltos vakaros.

Augļu dārzos jūlijā siltajos, rāmajos vakaros turpinās lidot un dēt olas ābolu tinējs, tāpēc atkārtoti ir jāizlaiž trihogrammas. Turpinās lidot arī pilādžu tīklkode. Šo kaitēklu ierobežošanai var lietot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus.

Turpinās izplatīties ābelu un bumbieru kraupis uz ābelu lapām un mazajiem augļiņiem. Arī jūlijā jāturpina ābelu un bumbieru kraupja ierobežošana. Bumbieru stādījumos izplatās bumbieru — kadukā rūsa. Bumbierēm turpinās kaitēt lapu koku tinējsmecernieki, pangērces. Jūnija beigās sākā izplatīties augļu puves, regulāri jāsavāc zem kokiem nokritušos tārpu saestos, puju bojātos augļus un jāaizvāc no dārza.

Lietojot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus rūpīgi izlaist un stingri ievērojiet lietošanas noteikumus.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Ciemos pie savas zemes un valsts Saimnieka

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 15. jūnija un 2. jūlija numuros.

Nezinu, cik daudzi no mūsu politiķiem ir bijuši Līvbērzes «Piksās» — Latvijas valsts pirmā Ministru prezidenta un Valsts prezidenta dzimtas mājās — muzejā. Man liekas, Saeimas deputātus jau nu noteikti pirms mandāta saņemšanas turp vajadzētu vest obligātā kārtā. Kāpēc? Kaut vai tāpēc, lai pavēro turīgas Zemgales sētas harmonisko vidi un pārdomā, ko īsti nozīmē būt savas zemes un savas valsts Saimniekiem.

Pēc iepazīšanās ar Kārlu Ulmaņu dzīvei un darbam vēlēto ekspozīciju, pēc pastaigas pa sētsvidu un ielūkošanās daudzajās muzeja ēkās neviļus gribējās nopūsties — cik bagāta un laimīga būtu mūsu zeme, ja toreiz sāktu attīstību nebūtu partraukusi komunistiskā režīma ienākšana Latvijā, vēlākais karš un atkal ilgi gadu desmiti padomju varas saitē.

Tikai tukša kapa vieta

Pirms iepazīties ar Kārlu Ulmaņa dzimtas mājām, piestājam Bērzes kapos, tikpat labi koptos un skaistos, kā aizgājēju atdusas vietas citviet Latvijā. Varbūt pat skaistakos, jo tie iegriežas simti un simti cilvēku, meklējot kādu kapu — to vietu, kur nolikt ziedus pirmajam Valsts prezidentam.

To, ko mums parādīja Bērzes pos, nekur citur neesmu redzējuši un, domājams, nerēdzēšu — ar pelēkā Latvijas granīta plāksnēm izveidota kapa vieta Kārlim Ulmanim. Taču tā ir tikai vieta. Kapa nav. Vienigi uzraksts uz plāksnes — «Šeit atdusas vietu izvēlejies Valsts prezidents, dr. Kārlis Ulmanis.» Jā, viņš vēlējās tikt apbedīts Bērzes kapos, bet liktenis un pasaules politika lēma savādāk. Kārlis Ulmanis miris 1942. gada 20. septembrī Krasnovodskas cietumā. Viņa mirstīgās atliekas tā arī nav atrastas. Uz Bērzes kapiem atvesta vienīgi urna ar zemi no tālās Krievijas pilsetas.

Uz vecajiem pamatiem

«Piksā» dzīvojamā māja, sākot ar 1989. gadu, tika būvēta no jauna uz vecajiem pamatiem, vēlāk citas. Tagad arvien turpinās celtniecība, tiek būvētas citas kādreiz saimniecībā izmantotās ēkas (pirms kara tādu bijušas 11, to izvietojumu var redzēt maketā).

Dzīvojamā māja iekārtota tā, kā varēja izskatīties Zemgales saimnieka māja. Viena istaba iekārtota 19. gadsimta beigu stilā, otrs — 20. gadsimta 30. gadu stilā. Lietas, mēbeles un tekstīlijas, kas redzamas interjerā, ir dāvinājumi, ziedoņumi vai deponētas no muzeju fondiem. Origināllietu praktiski nav, izņemot milzīgu pūra lādi, kas bijusi piederiņa «Piksām» jau pirms simts gadiem. Vēlāk lāde aizgājusi pasaulē, bet tad brīnumainā kārtā atgriezusies mājās.

Ekspozīcija redzams Ulmaņu dzimtas ciltskoks, daudz fotogrāfiju un materiālu par Kārlu Ulmaņu dzīves gājumu, sākot no mācību gadiem tepat Latvijā un Amerikā, politisko karjeru, sabiedriskajām aktivitātēm un beidzot

● Kapa vieta Bērzes kapos, kur vēlējās atdusēties Kārlis Ulmanis.

ar Padomju Savienības kartēm, kurā atainots prezidenta pēdējais tālais celš uz Krasnovodskas cietumu. Apskatāmi arī citi interesanti dokumenti, vēsturiskas fotogrāfijas. Kādreizēja laidara vieta tagad ierikota konferenču zāle, kur skatāmas mākslinieka un mezsaimnieka Gunāra Ulmaņa gleznas (savulaik Gunārs Krasnovodskā bijis mākslas skolas direktors), kurās vērojams ne vien Sibīrijas gars, bet arī cilvēki. Pēc rakstura Gunārs ir skarbs, tiesīs, loti kritisks pret to, kā un kas pie mums notiek. Taču aiz skarbuma — trausla un jutīga dvēsele.

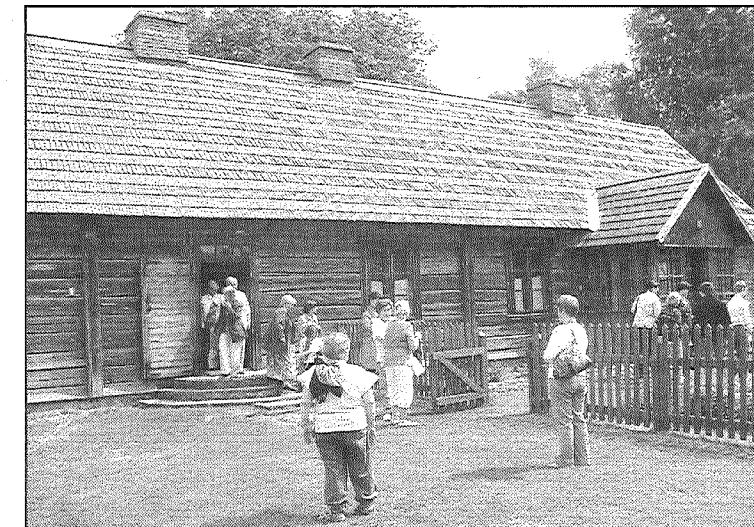
Pagājušā gadsimta 30. gados «Piksā» bijušas lauksaimniecības paraugsaimniecība, arī toreiz turp brauca ekskursanti, lai skatītos jaunumus, ko Kārlis Ulmanis mudināja ieviest ikvienā lauku sētā. Pašlaik tur izstādīta agrāko laiku piena pārstrādes un lauksaimniecības tehnika.

Aizrautīgais stāsts

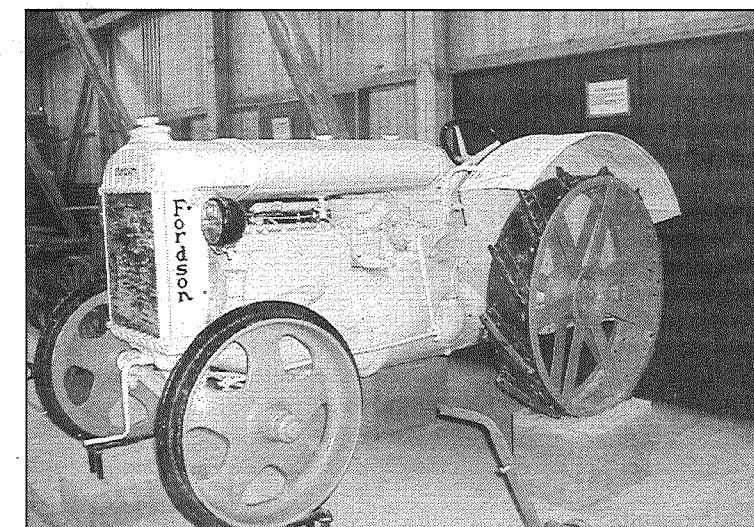
Neesmu dzirdējusi, ka vēl kāds cits Latvijas muzejs strādātu bez brīvdienām. «Piksā» ver durvis apmeklētājiem katru dienu, jo cilvēku plūsma te ir nepārtraukta. Arī mūsu apmeklējuma reizē sapāpām tūristus ierodoties un redzējam vēl citus, kad paši braucām prom.

Pabūt šajās mājās ir svētīgi. Loti interesants ir vietējās gides stāstījums par Latvijas pirmo prezidentu. Tas nav no galvas iemācis stāstāmgabals, kādus savulaik dzīrdējām par *ījūcīem, brežneviem* un tā tālāk, bet izjusts un pārliecinošs, no sirds nācis stāsts par cilvēku, kas ir daļa no tagadējās Latvijas.

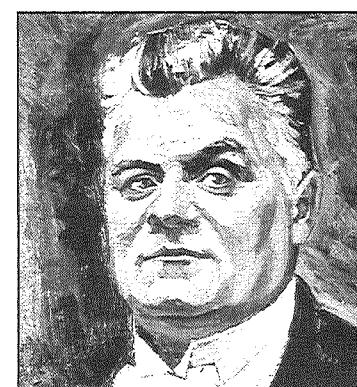
«Paskatieties visapkārt un jūs sapratisiet, kā agrāk latviešu zemnieki dzīvoja. Lika naudu zemē, lopos, tehnikā, bet mēbeles nodeva mantojumā — gan skapjus, gan lādes, gan gultas,» gide stāsta un uz mūsu izbrīnu, kāpēc redzamās gultas tādas īsiņas, atteic,

● «Piksā» dzīvojamā māja deviņdesmito gadu sākumā ir uzcelta pilnīgi no jauna. Tur ik dienas ierodas daudzi tūristi.

● Kārlis Ulmaņa laikus atceras kā gadus, kad vairojās Latvijas zemnieku labklājība. Toreiz pa Zemgales laukiem jau brauca tehnika.

● Kārlis Ulmanis ir politiku aprindās pretrunīgi vērtēta personība. Tomēr tautas atmiņā viņš vienmēr paliks kā savas zemes Saimnieks.

ka savulaik, kad prezidentam Ulmanim meklējuši puišus goda sardzei, augumā garākus par 1,80 metriem ar meklēšanu bijis jameklē.

Dokumentālā filmā kāda sirma kundzīte, kas savulaik prezidentam gatavojuši ēst, teikusi, ka viņš bijis loti vienkāršs cilvēks sarunās, viņam garšojušas zupas, putraim biezputra ar kartupeļu galbiņiem. Viens kārumns Kārlim Ulmanim gan bijis — «Piksā» ceptais lielais rupjmaizes kukulis. Viņš toreiz bieži teicis, ka «kādu maizi kā «Piksā» Rigā nevienā bēķejēja never dabūt.»

Stipru cilvēku dzimta

Ulmanu dzimta ir apzināta no 1700. gada, kad šajās mājās dzīvojuši Anna un Indriķis, bet, lai nejauktu ar citiem, viņu vārdiem prieķā likts «Piksā» vārds. Vēlāk, kad dalīti uzvārdi, iedots vāciskais Ulmanis. Tas ir dzimtas aizsākums. Vairāk no gides dzīdam par tuvākiem laikiem, pieņēram, par Kārlu Ulmaņa mamma Lizeti — šerpu sievu ar stīngru raksturu, kura mājās dārijuši visus netīros lauku darbus. Ir saglabājies viņas teiciens: «Jūs neskatieties, ka man rokas un kājas ar dubliem un mēsliem — mani dēli dzīvē ies tālus ceļus.» Li-

zetei izrādījās taisnība, Kārlis vēlāk sasniedza diženus mērķus.

Tā kā Kārlim Ulmanim jaunība iekrīta cara laikā, kā trešajam tēvā dēlam viņam bija jāiet kalpot cariskajā armijā. Tas nozīmēja aiziesānu no mājām uz 25 gadiem, loti iespējams, uz neatgriešanos. Taču caram bija arī cits likums. Katrs bezbērni pāris, lai vecumdiņās nebūtu jāiet nabagmājā, drīkstēja ņemt sev par apgādniekū puiku no daudzbebrīnu ģimenes. Tā Kārlis kļuva par dēlu tēva brālēnu ģimenē un netika panemts armijā. Dievs to zina, kāds būtu Latvijas liktenis, ja viņš būtu aizgājis dienēt...

Ekspozīcija ir bagāta ar dažādiem materiāliem, arī ar karikaturām, kas labsirdīgi pasmaidi jaunības laikā. Tauta viņu milēja, neskatoties ne uz ko. Šīs nīgs un mazliet skumjš ir stāsts par Kārli, viņa jaunības dienu mīlestību Mariju un abu dēlu Andreju, kurš gan nesa Veinberga uzvārdu. Dokumentos šīs attiecības nav apstiprinātas, bet radi un citi tuvinieki mīlestības stāstu zināja. Ari pats Kārlis vienmēr tika rūpējies gan par Andreju, gan Mariju, lai arī viņa bija cita vīra sieva.

L.Kirillova
Turpinājums sekos.

BALVI

Klubs nevar pastāvēt bez disciplīnas

Jau sešus gadus Balvos pastāv motoklubs «Spieki vējā», ko vada Andis Grāvītis. Ikdienā viņš strādā par autovadītāju Balvu slimnicā. Jautāts, kā kolēgi vērtē viņa aizraušanos jeb valasprieku ar močiem, Andis atsmēj, ka neko sliktu nav dzirdējis. «Slimnicā strādāju jau divdesmit gadus,» viņš piebilda.

— Cik biedru šobrīd ir motokluba «Spieki vējā»?

— 5. jūnijā motoklubs «Spieki vējā» kļuva bagātāks par vienu klubu biedru — Jāni Dokānu. Viņš izturēja pārbaudes termiņu 2,5 gadus. Klubā iestāties ir ļoti vienkārši — būtiski, ka ir vēlme braukt ar motociklu. Tāpat jābūt gatavam braukt kopā ar komandu, ievērot motociklistu tradīcijas un kluba disciplīnu, aktīvi piedalīties visos pasākumos. Pēc pusgada novērtējam šo cilvēku — vai viņam patiesām ir interese un kā viņš iekļaujas mūsu kolektīvā. Ja viss ir kārtībā, pretendents saņem kandidāta uzšuvē, un no šī brīža sākas pārbaudes termiņš. Divos ar pusi gados cilvēku var perfekti iepazīt, zināt, ko no viņa var sagaidīt. Šajā laikā kluba biedri gūst pārliecību, ka jaunais biedrs prot braukt kolonnā, no tās *neizlec*, kā arī ievēro disciplīnu. Drošība uz ceļa ir pirmajā vietā, tāpat kā uzvedība.

— Vai motokluba prezidentam jābūt bargam?

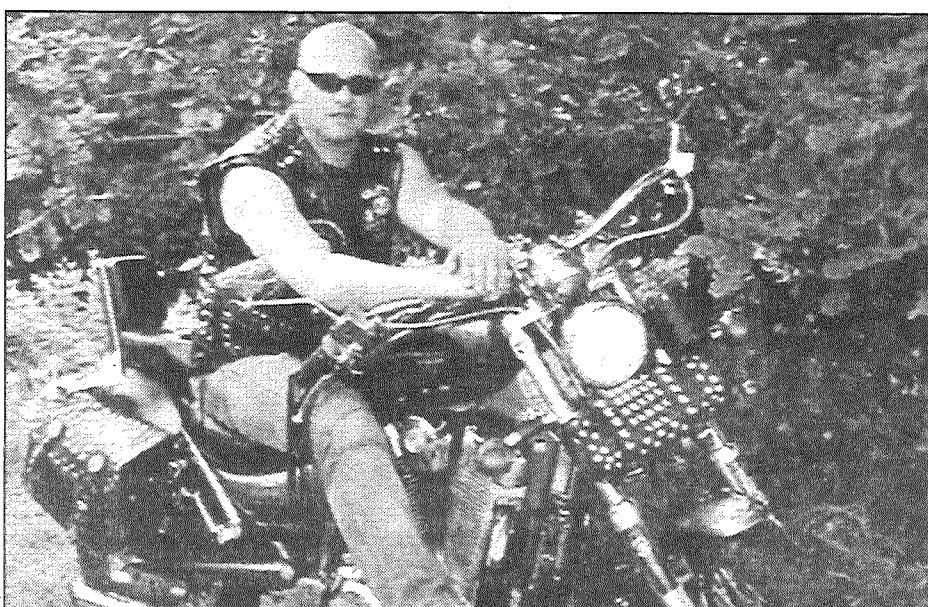
— Esmu prasīgs. Ja kādam izveidojies viedoklis, ka esmu bargs, tad tas ir aplams. Motociklistiem cenošos visu detalizēti izskaidrot un parādit, kas un kā. Prasības ir lielas, jo disciplīna jāievēro. Ja disciplīnas nav, tas nav klubs, bet neorganizēts bars, kas dara to, kas ienāk prātā. Etiķete ir jāievēro!

— Filmās rokeri ir bārdaini, kas ignorē vispārpieņemtās normas...

— Amerikānu filmās motociklistu bandas dara šausmīgas lietas — šauj, slepkavo, lieto narkotikas, bet Latvijā un arī Eiropā motobraukšana ir valasprieks. Tomēr pieļauju, ka pasaule ir motociklisti, kas dala ietekmes sfēras, ir arī tādi, kas saistīti ar noziedzīgo pasauli. Tiesa, uz Latviju tas neieticas.

— Cik ilgi ar moci esi uz «tu»?

— Kopš bērnības. Kad man bija 3 - 4 gadi, tēvam piedereja veca *javīte*. Vēl tagad, apskatot bērnības albumus, atrodu melnbaltas fotogrāfijas, kurās esmu redzams pie motocikla ātrumkloķa. Pusaudža gados aizrāvos ar mopēdiem. Vienubrid Latvijā par motocikliem piemirsa — visi pārgā-

● Motokluba «Spieki vējā» prezidents Andis Grāvītis sapņo pavizināties ar motociklu pa Norvēģiju. «Tā noteikti būs fantastiska sajūta,» viņš nešaubās. Jautāts, vai neapnīk stundām ilgi pavadīt divriepja mugurā, Andis Grāvītis atzina, ka motocikls ir savdabīgs psihologs. «Ir laiks pārdomāt dzīvi un sakārtot domas,» viņš paskaidroja.

ja uz automašīnām. Acimredzot sirds alka pēc motocikla, tam es pretoties nespēju.

— Tas ir dārgs prieks?

— Jā, ipaši pašreizējos apstākļos. Bieži nākas lauzīt galvu, kā ietaupīt, uz kuru pāsākumu braukt, uz kuru nē. Reizēm nākas no daudz kā atteikties, lai tikai varētu izbraukt plašumos. Tad draugiem saku, ka labāk divas dienas maizi neēdišu, bet motociklistu pasākumus apmeklēšu.

— Balvos sesto reizi notika «Motociklistu vasara». Kā radās ideja par to organizēšanu?

— Savulaik Rēzeknē bija ļoti populāras *klaidoņu dienas*, ko organizēja motoklubs «Lielceļa klaidoņi». Braucām ciemos un sapnōjām par līdzvērtīga pasākuma noorganizēšanu arī Balvos. Pirmo reizi «Motociklistu vasara» Balvos notika 2004. gadā. Gadā, kas šķita neveiksmīgs, jo nepārtraukti lija lietus. Rezultātā viss izdevās, un mēs sapratām, ka pelķes netrauce. Katru gadu ir lijis, izņemot trešo vasaru.

— Spītējot grūtībām, tradīciju turpiniet un turpināsiet?

— Pirmajos gados pasākumam sākām gatavoties jau janvāra beigās. Tagad ir vieglāk, jo uzkārta pieredze. Palidz atbalstītāji, privātie sponsori un Balvu novada pārvaldiba. Paldies par izpratni, ka nauda nepieciešama nevis ambīciju apmierināšanai, bet gan svētku noorganizēšanai, turklāt

visai pilsētai.

— Tuvojas Saeimas vēlēšanas. Kā sadzīvo motociklists un politika?

— Ir distance. Kad piketējam pie Saeimas un pamatoju līdzām samazināt ik-gadējo transporta nodokli, mūs neviens nesaklausīja. Mēs redzējām valdības vīru attieksmi. Zinot mūsu celu kvalitati, uzzskatu, ka 24 lati ir vairāk nekā daudz. Līdzīgi domā daudzi no mums. Nesen braucām ceļa posmu no Gulbenes līdz Madonai un pārliecinājāmies, ka nodokli, ko maksājam praktiski par pusgadu, valsts diez vai tērē ceļu uzturēšanai un labošanai. Pielauju, ka daudzi notociklisti neies vēlēt.

— Kurš brauciens viisspīgtāk palicis atmiņā?

— 2006. gada 23. maijā tūkstoš jūdžu brauciens pa Baltijas valstīm, kad 1609 kilometrus vajadzēja nobraukt 24 stundās. Mēs to paveicām 23 stundās, nobraucot 1724 kilometrus. Tas astoņiem motobraucējiem patiesām bija grūts brauciens.

— Kāpēc tā?

— Klimatiskie apstākļi mūs «lutināja» ar visu iespējamo — no Balviem līdz Igauņijas robežai bija nežēliga migla, bet tālāk mūs pārsteidza lietusgāzes. Pērnāvā spriedām, ka jāatgriežas mājās. Tikai tad, kad Riga mūs sagaidīja ar Sauli, oma uzlabojās — ceļu turpinājām. Vēl lielāks bija gandarījums, kad pēc gada saņēmām no

Amerikas «IRON BUTT ASOCIATION» apstiprinājumu, ka esam mērojuši obligātās 1000 jūdzes, tādējādi nopelnījuši sertifikātu.

— Nav bijusi vēlme visam atnest ar roku?

— Nereti draugiem saku, ka ar motociklu braukšu tik ilgi, kamēr spēšu uz tā uzkāpt. Bažas bijušas tikai par lielo pasākumu organizēšanu, kad šķiet — nepietiek spēka un izturības. Priet laiks, un viss ir kārtībā. Mēs nevarām un nedrīkstam sarūgtināt savus atbalstītājus.

— Kā motociklistus vērtē likumsargi?

— Pozitīvi. Prieks par ceļu policijas profesionālo darbu. Cenšamies noteikumus nepārkāpt, kaut gan dažreiz, būsu godīgs, atrumu pārsniedzam.

— Mēdz teikt, ka no moča jāmāk arī nokrist?

— Ptu, ptu, ptu... jāmāk krist, bet labāk nekrust. Vienreiz gadijās situācija, kad krievi šķita neizbēgams. Daugavpili pirms motocikla pēkšni izskrēja mašīna. Tā kā distance nebija liela, iekšēji pieņēmu lēmmu gāzīties un krist, tomēr kaut kas man palidzēja no šī soļa izvairīties. Lēmuju par krišanu ir ļoti smagi pieņemt, turklāt tas jāizdara pāris sekunžu, pat sekundes simtdaļu laikā.

— Ko novēlētu jauniešiem, kuri sapņo, piemēram, par «Harley - Davidson»?

— Savu sapni nezaudēt. Sapņojot par motociklu, jāapzinās, ko ar to vēlas panākt. Ālēties, padzioties, vai nopietni pieversties motobraukšanai? Jaunieši man bieži saka, ka vēlas nopirkīt ļoti jaudīgu motociklu, piemēram «Honda» vai «Yamaha» ar 600 cm³ kubatūru. Latvijā pazīstamais un populārais motobraucejs Jānis Rozītis teicis, ka pietiek ar 400 cm³ motociklu, lai brauktu tāpat kā ar 600 cm³. Patiesībā neviens no mums nav profesionālis, lai spētu jaudīgos močus savalidīt.

— Ar kādu spēkratu pašlaik cīnās pats kluba «Spieki vējā» prezidents?

— Braucu ar tautā saukto «čoperi». Kāda kubatūra? Jāatzīst, liela — 1400 cm³. To var salīdzināt ar golfiņa 1,4 litru motoru.

— Kā savaldīt šādu zvēru?

— Jāmāk, kaut gan līdz šim brīdim savu motociklu «Suzuki» neesmu izpratis. Es to spēju savalidīt, tomēr ir brīži, kad notiek divciņa, — kurš kuru.

— Brīvais laiks bez močiem eksistē?

— Darbs un motocikli — kaut kam citam man patiesām neatliek laika.

«Vaduguns»

ALŪKSNE

Strūklaku pavēlnieks

Uzņēmumu SIA «Alvita strūklakas» reģistrēja pirms trim gadiem, 1. aprīli. Alūksnietis Alvis Grīvnieks ir interesants cilvēks, kuram ir arī rets uzņēmējdarbības veids. Viņš pielicis savu roku, lai Balvos iemirdzētos strūklakas ar poētisko nosaukumu «Ūdensroze».

«Balvu «Ūdensrozes» autori ir citi, bet es veicu elektrotehniskos darbus. Visu saliku, prožektorus uzstādīju, veselu nedēļu nēmos. Prese par mani rakstīja: sava darba fanātiķis. Kas bija, tas bija,» atceras Alvis Grīvnieks. Viņš uzstādījis strūklakas ar Rēzeknē, Festivāla parkā, Cēsis — Maija parkā, Rīgā, pie Ungura ezera un citur. Strūklaku viņš uzstādījis arī Jaunmoku pili, bet tur tā, šķiet, nedarbojas, par ko liecina fotouzņēmumi no svētkiem, kas pili notika 1. maijā. «Acimredzot nevar «pavilk» finansiāli,» tā par pils saimnieku iespējām

sprīž Alvits. Jā, krize skārusi arī Alvita biznesu, viņš to nenoliedz. Gribētāju ierikot strūklakas būtu daudz, bet viņiem šobrīd nav iespēju. Izveidot strūklaku bija plānots arī Latgalē, Kristus Karaļa kalnā, netālu no Aglonas. Alvits aizņēmās no sievas naudu, nopirkā nepieciešamās detaljas, bet, kad šogad aizbrauca ciemos, strūklakas pasūtītāji izrādījās pārdomājuši. Strūklakas izveidošanai sagatavotās daļas un detaļas tagad stāv mājās, un ieguldītā nauda atpakaļ nenāk. Vai cits gadījums. Jau bijis noslēgts ligums par strūklakas ierīkošanu ar kādu turigu zemnieku Igaunijā, bet valsts ieņēmu dienests zemnieka un uzņēmēja darbībā atklājis nelikumības, viņam uzlikas bargas soda naudas, bloķēti naudas konti, un iecere par strūklakas izveidošanu uz laiku nonākusi strupceļā.

Regulāri ienākumi meistaram ir vienīgi no strūklaku apkopes, par ko viņš noslēdzis ligumus ar trim pašvaldībām. Alvits

slavē jauno Alūksnes novada domi, kas šogad strūklaku darbināšanai iegādājusies jaunu, dārgu dzīlurbuma sūknī. Alūksnē uzstādītas un darbojas piecas strūklakas, trīs no tām — ar gaismas efektiem. Ama-ta prasīja viņš pārņēmis no tēva Alberta Grīvnieka, bet savu uzņēmumu izveidoja pirms trim gadiem. Pirms tam Alvits strādāja komunalajā saimniecībā «Rūpe» par elektriķi, taču darba kļuva arvien mazāk, un bija skaidrs, ka agrāk vai vēlāk viņš nonāks bezdarbnieku rindās. No tēva mantotās prasmes, un tas, ka viņš bija gan elektriķis, gan sanehniķis, jāva Alvītam uzsākt strūklaku biznesu.

Alvīts rosīgi nodarbojas arī ar fotografienu, taču esot par slinku, lai rīkotu fotostādes. Vairāk nekā pieci tūkstoši bilžu par Alūksni viņam ir interneta portālā «draugiem.lv», fotogrāfijas aplūkojamas bukletos un citos izdevumos.

«Vaduguns»

● Alvitam Grīvniekam kabatā ir burvu atslēdziņa, ar kuras palīdzību viņš iedarbina Alūksnes strūklakas. Kad gaisā prieци uzlidzo ūdens šķakatas, arī cilvēki apkārt kļūst smaidīgāki un priečīgāki.

Latvija sasniegusi ievērojamu progresu satiksmes drošības uzlabošanā Eiropas Savienībā

«Laika posmā no 2001. gada līdz 2009. gadam Latvija, Spānija, Portugāle un Igaunija sasniegūšas visaugstākos rezultātus bojā gājušo skaits samazināšanā, jo visās valstis samazinājums ir lielisks par 50%. Kā nākamās sekotājas ir Francija un Lietuva. Ir kļuviši skaidrs, ka tālāk ambicioza mērķa, kā bojā gājušo skaits samazināšana uz pusi šajā laikā, izvirzīšana ir bijis būtisks pamudinājums ES dalibvalstīm pievērst nopietnu uzmanību satiksmes drošības problēmām. Šobrīd ir pienācis laiks atkal raudzīties nākotnē un izvirzīt nākamos mērķus 2020. gadam,» teikts izplatītājā Eiropas Satiksmes drošības padomes (ETSC) paziņojumā, informē Ceļu satiksmes drošības direkcijas pārstāvji.

Tomēr kopējais bojāgājušo

skaits Eiropas Savienībā joprojām ir ļoti augsts. 2009. gadā satiksmes negadījumos bojā gāja 34 900 cilvēku, lai gan ES pieļaujamais maksimums līdz 2010. gadam bija 27 000 dzīvību, kas joprojām ir ļoti daudz. Tājā pašā laikā kopējais Eiropas Savienībā bojāgājušo skaits uz ceļiem krieties par 36% laika posmā no 2001. gada līdz 2009. gadam.

Latvijas tuvākie mērķi ir savas Satiksmes drošības programmas izpildīšana, kurā noteikts, ka līdz 2013. gadam bojā gājušo skaits jāsamazina par 70% salīdzinājumā ar 2001. gadu, tas ir, gada laikā uz ceļiem zaudēto dzīvību skaits nedrīkst būt lielisks par 160 (2009. gadā bojā gājušo skaits sasniedza 254).

Arī 2010. gada pirmo piecu mēnešu statistika parādījusi pozitīvu

tendenci satiksmes drošības uzlabošanā. Satiksmes negadījumu skaits turpinājis samazināties par 14%, ievainoto skaits — par 10%, savukārt bojāgājušo skaits — par 30%. Diemžēl joprojām nav samazinājies bojā gājušo gājēju, velosipedistu un motociklistu skaits, kas nozīmē, ka uz ceļiem vēl nav radusies pilnīga sapratne starp autovadītājiem un mazaizsātājiem satiksmes dalībniekiem, turklāt satiksmes noteikumus medz neievērot abas satiksmes dalībnieku grupas. Šie dati liecina, ka šajā jomā vēl būtu veicami būtiski uzlabojumi. Tāpat uzmanību plānots pievērst arī likumdošanas pilnveidošanai, sabiedrības izglītošanai, ceļu infrastruktūras attīstīšanai un citiem nozīmīgiem projektiem.

Iespējams pieteikties izmēģinājuma braukšanas eksāmenam ar motociklu

Sākot ar 1. jūliju, pagaidām tikai Rīgā, CSDD piedāvā pakalpojumu «Braukšanas iemaņu pārbaude» izmantot arī topošajiem motociklistiem. Pirms gada tika ieviests izmēģinājuma eksāmens autovadītājiem, kas guvis lielu populāritāti, tādēļ šogad nolemts šādu iespēju sniegt arī motociklistiem. Pagaidām šīs pakalpojums pieejams CSDD Rīgas nodalā, kas piedāvā braukšanas iemaņu pārbaudi veikt ar CSDD motocikliem, ar kuriem tiek pieņemti arī valsts eksāmeni.

Motociklu izmēģinājuma eksāmens atšķiras ar to, ka tas notiek tikai laukumā, un braukšana sa-

tiksmē nenotiek. Laukums bieži vien sagāda vislielākās grūtības, tādējādi, izmantojot šo pakalpojumu, iespējams gan pārbaudīt iemaņas, veicot visas figūras, gan pierast pie motocikla. Motociklistu braukšanas iemaņu pārbaudes noslēgumā inspektors dod slēdzienu par motociklista sagatavības limeni un pieļautajām kļūdām.

Lai pieteiktos izmēģinājuma eksāmenam pirmo reizi, personīgi jaierodas CSDD Rīgas nodalā, līdzī nemot braukšanas mācību atļauju vai kādas citas kategorijas vadītāja apliecību un aizpildītu apmācību karti, kurā norādīts, ka

persona ir apguvusi vismaz minimālo braukšanas stundu skaitu. Iemaņu pārbaude ir pieejama arī esošajiem motociklu vadītājiem. Cena par izmēģinājuma eksāmenu noteikta Ls 19,97 apmērā un apmaksā veicama pirms pakalpojuma saņemšanas. Jāatceras, ka gadījumos, ja klients nevar ierasīties uz izmēģinājuma eksāmenu, tas, tāpat kā istais pārbaudījums, jāatsaka ne vēlak kā iepriekšējā darba dienā. To iespējams izdarīt, personīgi ierodoties CSDD vai piezvanot pa tālruni 67025791. Neierodoties uz pārbaudījumu bez iepriekšēja brīdinājuma, tas būs jaapmaksā pilnā apmērā.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes jūlijā

LAIKS	LIETAS DALĪBΝIEKI	LIETAS BŪTĪBA
6. jūlijā pulksten 10.00	Nikolajs Ivanovs	KL 193.p.4.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas mantas iznīcināšanu aiz neuzmanības
6. jūlijā pulksten 14.00	Artūrs Bogdanovs	KL 180.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu nelielā apmērā
7. jūlijā pulksten 10.00	Viktors Pavlovs, Aleksandrs Tolstopjatovs, Genādijs Gusevs	KL 185.p.2.d., 176.p.2.d. – apsūdzēti par to, ka personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, iekļūstot dzīvoklī, izdarīja svešas kustamas mantas nolaupišanu
12. jūlijā pulksten 10.00	Mairis Ušackis	KL 180.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja zādzību nelielā apmērā
12. jūlijā pulksten 14.00	Andris Ziemelis	KL 175.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
13. jūlijā pulksten 10.00	Paulius Tomašiunas, Māris Macuļevičs	KL 175.p.3.d., 274.p.1.d., 185.p.1.d. – apsūdzēti par to, ka personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
19. jūlijā pulksten 10.00	Vija Švirkste	KL 193.p.4.d. – apsūdzēta par to, ka atkārtoti un lielā apmērā viltoja un izmantoja maksāšanas līdzekli
20. jūlijā pulksten 10.00	Vasils Korbutiņš, Raivis Anspoks, Ritvars Kļaviņš	KL 175.p.3.d., 176.p.3.d., 176.p.4.d., 233.p.2.d., 185.p.1.d. – apsūdzēti par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu, organizēja svešas kustamas mantas nolaupišanu
26. jūlijā pulksten 10.00	Leonora Žoglo	KL 230-1.p.1.d. – apsūdzēta par to, ka pārkāpa dzīvnieku turēšanas noteikumus, kā rezultātā cietušajām tika nodarīti viegli miesas bojājumi
27. jūlijā pulksten 14.30	Leonards Vuškāns	KL 180.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu nelielā apmērā

Preiļu rajona tiesas informācija

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde registrētie notikumi

Statistika

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne, no 22. līdz 28. jūnijam pārvaldes darbinieki strādāja pastiprinātā režīmā. Celu satiksmes uzraudzībā iesaistīto darbinieku skaits pārsniedza 500.

Latgales reģionā tika pārbaudīti 4369 transportlīdzekļu vadītāji. Par atrašanos pie stūres alkohola reibumā tika aizturēti 63 vadītāji, tajā skaitā 28 autovadītāji un 35 mopēdu un velosipēdu vadītāji. Gājēju izdarīto pārkāpumu skaits bijis 156.

Registrēti 23 ceļu satiksmes negadījumi, kuru rezultātā četri cilvēki guvusi dažādas traumas. Trīs avārijas izraisītas reibumā. Lepriečina fakts, ka avārijas cilvēki nav gājuši bojā.

DAUGAVPILS IECIRKNĀ

Laupītāji — pavism Neilgi uz brīvām kājām

24. jūnijā, tīsi pēc pusnaktis, Daugavpils centrā divi jaunieši, pielietojot fizisku spēku pret 42 gadus vecu sievieti, nolaupīja viņai somiju ar mantām. Pēc uzbrukuma sievete bija nepieciešama medicīniskā palīdzība.

Policijas darbinieki, operatīvi reaģējot, uz karstām pēdām aizturēja divus 1992. gadā dzimušus jauniešus. Izrādās, viņi tikai pirms dienām bija atrīvoti no brīvības atņemšanas iestādēm. Pie viņiem tika atrastas arī sievetei nolaupītās mantas. Pavadījuši pavism Neilgu laiku uz brīvām kājām, jaunieši atkal ir apcietināti.

KRĀSLAVAS IECIRKNĀ

Nāve savstarpejā konflikta laikā

28. jūnijā Krāslavā kādā dzīvokli kopīgas alkohola lietošanas laikā starp diviem viriešiem izcēlās konflikts, kura rezultātā 1962. gadā dzimis virietis nodarīja smagus miesas bojājumus otram, 1943. gadā dzimis, virietim, kurš mira notikuma vietā. Aizdomās turamais, septīnas reizes par smagiem nozīmīgiem tiesātās virietis aizturēts, ierosināts kriminālprocess.

BALVU IECIRKNĀ

Nogalināta pensionāre

24. jūnijā Balvu novadā savās mājās atrasts 86 gadus vecas sievetes likis ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Viņai konstatētas sistas brūces un asinsplūdi. Uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Ašaīs braucējs

25. jūnijā Balvu novada Viksnas pagastā 1972. gadā dzimis virietis, vadot automašīnu Mazda, sagāza puku dobes žogu, pārbrauca pāri pukēm, aizķera elektroliņus stabu un iebrauca šķūna durvis. Taču arī tas vēl nebija viss, jo autovadītājs meģināja mukt. Tālu gan tikt neizdevās, jo ceļa Kuprava – Liepāja likumā viņš netika galā ar automašīnas vadību, nobrauca no ceļa un ietrcās akmenī. Ašaīs braucējs tika nogādāts medicīnās iestādē.

PREIĻU IECIRKNĀ

Nozaga iekrāvējkaus

28. jūnijā Riebiņu novada Stabulnieku pagastā no kādam virietim piederošā traktora T-150 nozagts iekrāvējkauss. Ipašniekam nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 550 latu apmērā. Notiek apstākļu pārbaude.

Sabojāja sienas segumu

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirkņa Kriminālpolicijas nodalas priekšnieks Aigars Salenieks, 28. jūnijā konstatēts, ka Preiļos, Jelgavas ielā, kādām veikalām sabojāti sienas seguma plastmasas dēli. Policija vainīgās personas jau noskaidrojusi.

Aizturēti laupītāji

29. jūnijā sākotnēji nenoskaidrotas personas Riebiņu novada Galēnu pagastā 1927. gadā dzimušai sievetei izrāva no rokām somiju ar personīgajām mantām, dokumentiem un lietusmētelī. Laupītāji no notikuma vietas aizbrauca ar automašīnu. Neatliekamu meklēšanas pasākumu laikā vainīgās personas tika aizturētas, bet nolaupītās manatas atrastas. Policijā uzsākts kriminālprocess.

Braucējus nebaida pat bargie sodi

1. jūlijā ceļu policijas darbinieki reģistrējuši vairākus nopietrus pārkāpumus. Tā Preiļos, ar automašīnu VW Golf braucot pa Atputas ielu, apturēta 1964. gadā dzimusi autovadītāja. Konstatēts, ka viņa bija pamatīgi iereibusi – 2,5 promiles. Par to viņai draud ievērojams administratīvais sods.

Tajā pašā dienā ceļa Krāslava – Preiļi – Madona 75. kilometrā apturēts 1968. gadā dzimis automašīnas Suzuki vadītājs, kurš pie stūres bija sēdēs bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kas ar tiesas spriedumu jau atņemtas uz trim gadiem. Par šāda veida pārkāpumu paredzēta kriminālatbildība.

Kriminālprocess uzsāktais arī pret kādu 1989. gadā dzimīšu virieti, kurš vadīja automašīnu Mazda alkohola reibumā. Viņu ceļu policisti apturēja uz ceļa Zeimūli – Lomi – Riebiņi. Konstatēts, ka virietim nav transportlīdzekļa vadītāja tiesību, bet reibuma pakāpe sasniedz 1,7 promiles.

Aizturēts par nelegālu medību ieroča uzglabāšanu

1. jūlijā Riebiņu novada Stabulnieku pagastā policija par nelegālās medībūs un patronu uzglabāšanu aizturējusi 1959. gadā dzimīšu virieti. Uzsākts kriminālprocess.

Strīda laikā rokā bija nazis

1. jūlijā Riebiņu novada Stabulnieku pagastā savstarpejā strīda laikā 1988. gadā dzimis virietis ar nazi nodarīja miesas bojājumus 1991. gadā dzimusam virietim. Uzsākts kriminālprocess.

Peldēšanās var beigties ar nelaimi

Policija brīdina, ka karstā laikā peldēšanās vietās jābūt uzmanīgiem, jo atveldešanās var beigties ar nelaimi. Tā 1.jūlijā vakarā gadijās kādam 1993. gadā dzimīšu jaunietim no Preiļu novadā Aizkalnes, kurš tika nogādāts medīku aprūpē Daugavpils slimnīcā pēc sīkšanas dīķi.

Cieta «Bobcat»

2. jūlijā policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Livānos kādā būvlaukumā izsists stīks pašgājējašinai «Bobcat». Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

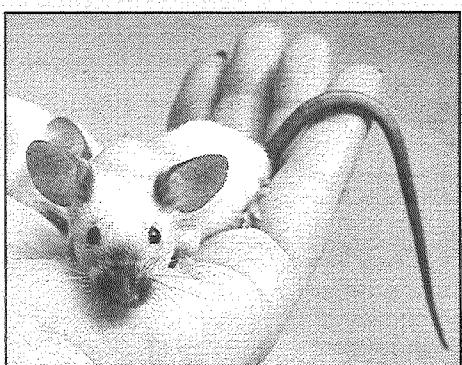
Stēku silā atrasts kārtējais lādiņš

3. jūlijā Livānos no dz

MŪSU MĪLUĻI

Dekoratīvā pelīte

Dekoratīvā mājas pelīte (arī žurka) prasa pavisam nedaudz barības un rūpju. Galvenais ir uzmanīt, lai tā neizmūk no savas māju vietas, jo pēc tam būs grūti bēgļi atrast.

Telpā, kurā atrodas būris ar pelī, jāuzturt vienmērīga temperatūru (20°C) un gaisa mitrums (50-60%) bez krasām svārstībām. Peles slikti panes caurvēju. Būriņi jāapriko automātisko dzīrdinātavu un barotavu. Vēlams iekārtot arī norobežotu zālienu, kur aug iesēta zālite. Lai nodrošinātu nepieciešamību pēc kustību aktivitātēm, būri novieto riteni, kurā pele skries ar prieku, diezgan ilgi nedomājot par atpūtu.

Izkārtojot priekšmetus būri, jāņem vērā dzīvniecīnu dabiskā uzvedību. Piemēram, mājiņu labāk novietot vienā no stūriem pie aizmugurējās sienas, lai dzīvnieks justos vairāk aizsargāts. Pie pretejās sienas var nolikt riteni, barotavu un dzīrdinātavu. Paklājam var izmantot zāgu skaidas, sasmalcinātus salmus, sienu, papīru, lupatiņas. Nav ieteicams izmantot vāri, jo, plūcinot to, dzīvniecīš vātes kumšķīšus var ierīt, rezultātā barības vadā var rasties aizsprostojums, bet tas jau draud ar bojāju.

DER ZINĀT

Veselība pirmajā vietā

Katra izsmēkētā cigarete spēj paaugstināt asinsspiedienu par 30 dzīvsudraba stabīņa milimetriem, ktrs liekais kilogramms arteriālo spiedienu paaugstina par 1-3, bet stress — par 10-30 milimetriem.

Parasta lauru lapa stiprina imunitāti, bet tājā esošās aromātiskās vielas nomāc mikrobaktērijas, kas ir tuberkulozes ierosinātājas. Žāvētu lauru lapu novārijums palīdz pret reumatisko artritu, pastiprinātu svīšanu un pat tādu nopietnu slimību kā diabētu. Savukārt, lai novērstu stomatītu, reizēm pietiek pakļāt lauru lapu.

Vecā modela elektriskās tējkannas var izraisīt alergiju un veicināt tās attīstību, jo to sildelementu pārkājums satur niķeli.

Aspirīns nekādā gadījumā nav savienojams ar alkoholu.

Lietojot aspirīnu vai to saturošus medikamentus vienlaikus ar spirtotajiem dzērieniem, tas paaugstina etilspīrta koncentrāciju asinīs, paātrina pagārī iestāšanos un pastiprina to izpausmi. Šāda aspirīna iedarbība saglabājas četrās stundas pēc alkohola lietošanas.

Daudzi uzturlidzekļi, sevišķi konservētie, satur sāli ievērojamā daudzumā. Silķe var saturēt līdz 29% sāls, siers — līdz 10%, desas — līdz 8%, sālti un žāvēti galas produkti — līdz 14%. Veselam cilvēkam normālos apstākļos pilnīgi pietiek ar 10 g sāls dienā.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Ceturtdien, 8. jūlijā, z/s «Flaveri» pārdos dažādas krāsas jaunputnus 4 – 5,5 mēn. vecus un gaiļus, dējējvistas, paipalas, pīlēnus, pērļu visiņas, zoslēnus un pīlēnus pēc pasūtījuma. Tālr. 29142247. Silajānos 8.00, Riebiņos 8.15, Preiļos 8.30, Pieniņos 9.15, Stabulniekos 9.30, Galēnos 9.40, Polkronā 9.50, Smeltnieku 10.05, Anspokos 10.20, Prikuļos 10.30, Rudzātos 10.45, Turkos 11.00, Jaunsilavā 11.20, Līvānos 11.30, Rožupē 12.10, Vanagos 12.35, Mačānos 12.45, Vecvārkavā 13.00, Vārkavā 13.20, Pilišķos 13.35, Pelēčos 13.50, Ārdavā 14.05, Aizkalnē 14.20, Kastīre 14.35, Rušonā 14.45, Aglonā 15.00, Jaunaglonā 15.20.

Pārdod

medu. Tālr. 65326845;
lopbarības graudus, rūdzus un auzas. Tālr. 65326845;
FORD ESCORT, 1998. g., 1.6. Tālr. 29447731;
AUDI COUPE (1989. g. izl., 2,3 motors, jauna TA, el. lūka, spoguļi, gaiši zilā met. krāsā, Ls 700). T.26342321;
CHRYSLER VOYAGER (1995. g. izl., 3,3 V6, gāze/benzīns, Ls 1000). T.28357080.

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ķīlu.

Tālr. 25441183, 28609904.

✓ PVC logi (6 kameru) par super cenu!

✓ Siltas ārdurvis tikai Ls 99.

Bezprocentu kredīts.

Valmieras iela 2, Preiļi.

Tālr. 28673992.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.

Labas cenas.

Tālr. 26142514, 20238990.

Pārdod visa veida metāla jumta segumus, sākot no 3 Ls/m², noteiksējās un metāla konstrukcijas.

Piegāde. Garantija.

Tālr. 26360938.

Un tā mēs aizejam — tā: pēkšņi un pavisam, Bez ceļa atpakaļ. Smiltis klājas pāri visam. Izsakām visdzīļako līdzjūtību. Intai Selickai, uz mūžu atvadoties. Rušonas teritorīlās pārvaldes kolektīvs

Tuvs cilvēks neaiziet — Viņš tikai pārstāj līdzās būt, Viņš paliek dzīļi, dzīli sirdi Par avotu, kur mūžam spēku smelt. Izsakām līdzjūtību Intai Selickai, VīRU kapu kalniņā pavadot. Aglonas, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novada bibliotekāri

Smelies spēku dzīves ritumā, Glabā tēva piemiņu. Skumju brīdi esam kopā ar Kasparu Upenieku, TĒTI pavadot pēdējā gaitā. Bijušie klassesbiedri

Kompostēšanas gudrības

Komposta kaudze ir katrā dārzā. Neies taču mest prom to, kas, mazliet piepūloties, veido labu labo mēslojumu kultūraugiem un ielabo augsnī. Kompostu iespējams pagatavot no sava dārza augu atliekām un virtuves atbīrām ar minimāliem naudas izdevumiem.

Kas kompostam der

Kompostēšanai piemēroti virtuves un sadžives atkritumi (augļu un dārzenu mīzas, kafijas un tējas biezumi, ieskaitot papīra filtrus un maisījus, olu čaumalas, zāledāju dzīvnieku kūtsmēli un putnu mēsli, grieztie ziedi un telpaugi, augu izceļmes pārtikas atliekas), dārza atkritumi (nopļauta zāle, lapas, salmi, krūmu un koku zari, puķu un dārzenu atliekas, kritušie augļi) kā arī iesaīnojumi no kompostējamiem materiāliem. Nelielos daudzumos var pievienot arī pelnus.

Kompostam neder

Kompostēšanai nav piemērotas galas un zivju produktu atliekas, suņu un kāķu ekskrementi, arī fekālijas (higiēnas apsvērumu dēļ), plastmasas materiāli, sintētiskās auklas, akmeni, stikli, papīrs, metāls, tekstīlijas, ķīmiski apstrādāta kok sne un tās pelni, kā arī minerāleļas.

Pēc iespējas smalkāk

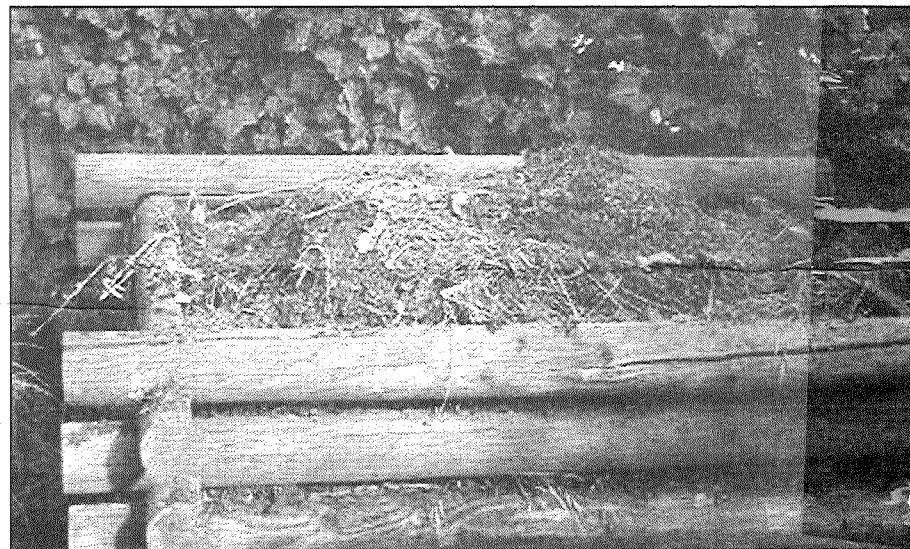
Jo vairāk sasmalcinātas visas komposta iezīvielas, jo ātrāk norisināsies kompostēšanās process. Lai to sekmētu, ir vērts pievienot kompostējamo materiālu kaudzei mikrobioloģisko preparātu — *biokompostētāju*. Tā sastāvā ir septīnas baktēriju un divas sēņu sugas, kas dažu mēnešu laikā pārvērš augu atliekas brīnišķīgā melnzmēmē.

Mitrums

Viens no svarīgākajiem sekīgas kompostēšanas nosacījumiem — pietiekams mitrums daudzums. Kompostējamo materiālu mitrumam jābūt 40 – 50% līmenī. Ja kompostē samērā sausus materiālus, tos nepieciešams samitrināt. Ja komposta gatavo ar lielu zaļās masas (lapas, nezāles, pazares) piedevu, no kaudzes atri vien sāk tecēt ūdens.

Nepieciešams gaiss

Celulozi noārdošiem mikroorganismiem ir nepieciešams arī gaiss. Komposta kaudzes virspusē ir daudz gaisa un

maz mitrums, it sevišķi vasarā, turpretī kaudzes centrā ir daudz mitrums un tikpat kā nav gaisa. Lai kompostēšanas process norisinātos vienmērīgi, kaudze vai rākas reizes jāpārjauc (vēlams ik pēc trim nedēļām).

Zemnieku saimniecībās kaudzes vietā veido stirpu un pārjauc ar kūtsmēslu ārdītājiem. Mazdārziņā fiziskā spēka un laika trūkuma dēļ komposta kaudzi nepārjauc, bet, izņemot gatavo kompostu, virsējo, nesatrūdējošo kārtu liek jaunas kompostkaudzes vidū.

Mikroorganismiem, kas noārda celulozi, ir nepieciešams arī slāpekļi. Parasti tiek uzskatīts, ka optimālā oglekļa un slāpekļa attiecība ir C : N = 1 : 16. Praksē tas nozīmē, ka sauja karbamida vai amonija nitrātu, ko pieber kompostkaudzei miklaikus vai nedēļu pēc *biokompostētāju* pievienošanas, ievērojami veicinās kompostēšanas procesu.

Vasarā vai rudeni?

Mikroorganismu darbībai ir nepieciešama par 18 grādiem augstāka temperatūra. Tādēļ komposta kaudze jāierīko no vasaras sākuma līdz oktobrim. Celulozes noārīšanās procesā temperatūra strauji palielinās un var sasniegt pat 60 grādus, tādēļ kaudzes vidū aiziet bojā nezāļu sēklas un vairāki augu slimību ierosinātāji.

Ja komposta kaudze tiks ierīkota rudenī, noārīšanās procesi turpināsies arī ziemā, un pavasarī zem plānas augu atlieku kārtas varēs atrast kaudzi skaistās un patīkami smaržojošas melnzmēmes.

Vasarā kompostēšanas process parasti ilgst apmēram mēnesi. Kompostēšanas

gaitā sākotnējais kaudzes apjoms samazinās aptuveni divas reizes.

Vermicomposts

Vermicomposts ir komposts, kura radīšanā ir piedalījušās Kalifornijas sliekas. Tā ķīmiskais sastāvs ir atkarīgs no izejvielu sastāva, arī tas nesatur nezāļu sēklas un kaitēklus. Vermicompostam ir ļoti laba struktūra un tas lieliski noder gan smilšainas, gan mālainas augsnēs struktūras ielabošanai. To lieto tāpat kā parasto kompostu.

Lai neteiku fui, smird...

Ja komposts tiek pareizi gatavots un tajā ir visas nepieciešamās sastāvdaļas, tam nevajadzētu radīt nepatīkamu smāku. Centieties nemest kompostkaudzē daudz zāles, jo tā mēdz pārvērsties glumā, ļoti smirdīgā masā, nevis labā, irdenā kompostā. Arī tad, ja kaudzē iemet kādu gaļas produktu, rodas nepatīkama smaka un tiek pievīlināti arī kaitēkli.

Lai gan kompostam jābūt siltam, nenovietojiet tvertni pārāk Saulainā vietā, jo tad tās satus var izkalst, komposta veidošanās palēnināsies, kā arī pastiprināsies smāku. Labi, ja tvertie ir nosegti ar vāku. Arī no plastmasas konteineriem neizplatīt nepatīkama smaka.

Ja domājat, ka konteineri tomēr bojā dārza izskatu, konteinerus var paslēpt aiz režģa vai pīta žoga. Nepatīkamo smāku var nomākt arī smaržīgi augi, kas aug kompostkaudzes tuvumā. Iestādīt, piemēram, smaržīgos puķuzīņus vai sausseržus.

Izmantoti preses materiāli